

ลงโทษฐานสมคบกันกระทำความผิดหรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นองค์กรอาชญากรรมได้เช่นกัน

การจัดส่งภายใต้การควบคุม เป็นเครื่องมือในการสอบสวนที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุดในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะการลักลอบค้ายาเสพติด เนื่องจากเป็นวิธีการที่จะสืบหาไปจนถึงตัวหัวหน้ากลุ่มหรือผู้บังคับบัญชาของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรวมถึงสมาชิกรายอื่นๆ

และตั้งแต่มีการลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. ๑๙๘๘ ซึ่งการจัดส่งภายใต้การควบคุม ถูกบัญญัติไว้ในข้อ ๑๑ เทคนิคการสืบสวนนี้ได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมากโดยเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งภายในรัฐภาคีและระหว่างประเทศ

ข้อจำกัดของการนำมาตรการการจัดส่งภายใต้การควบคุมตามอนุสัญญาข้อนี้ไปปฏิบัติในประเทศภาคี ก็คือการทำกฎหมายภายในของภูมินั้นๆ ไม่ได้บัญญัติไว้ให้ครอบคลุมถึงการนำ มาตรการดังกล่าวไปใช้บังคับ จึงทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้วิธีการจัดส่งภายใต้การควบคุมไม่ได้ถูกนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐.๒ การปฏิบัติการลับ (Undercover Operation)

การปฏิบัติการลับหมายถึงการสืบสวนเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมลับที่มีความสัมพันธ์กัน (การสืบสวนกิจการเกี่ยวกับการใช้ชื่อสมมุติหรืออำพรางสถานะ) โดยผู้ปฏิบัติการลับเป็นผู้ควบคุมระยะเวลาในการปฏิบัติการ แต่วิธีการปฏิบัติการลับ เป็นวิธีการที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการเพราะอาจถูกเปิดเผยสถานะอันแท้จริงและเป็นอันตรายได้

การใช้วิธีการปฏิบัติการลับจึงต้องมีการวางแผนด้วยความระมัดระวัง และต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์สูง ทั้งต้องอาศัย

ควมร่วมมีอระหว่งประเทศ เพื่อให้มำตรกำรนี้มีประสิทธิภำพและ
เป็นกำรให้ควมคํมครองเจ้ำหน้ำที่ผู้ปฏิบัติกำร กำรปฏิบัติกำรลับจึง
หมำยถึงกำรปฏิบัติงำนของเจ้ำหน้ำที่รัฐโดยมีกำรอำพรงตัวไม่เปิดเผย
สถำนะที่แท้จริงของตน ร่วมถึงอำจมีกำรเปลี่ยนชื่อ อำชีพ เข้าไปอยู่ใน
กลุ่มขององคํกรอชญำกรรรมเพื่อแสวงหำข้อมูล พยำนหลักฐำนร่วมถึง
กำรดำเนินงำนของกลุ่มอชญำกรรรม บำงกรณีอำจใช้บุคคลภำยนอก
เป็นผู้อำพรงตัวภำยใต้กำรควบคุมดูแลของเจ้ำหน้ำที่ของรัฐ

กำรอำพรงตัวมีระยะเวลำ ๒ ประภำทคือ

กำรอำพรงตัวระยะสั้น ซึ่งเป็นการอำพรงตัวเพื่อเข้าไปสืบ
สวนเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ไม่ซับซ้อนเป็นระยะเวลำสั้นๆ

ส่วนกำรอำพรงตัวระยะย่ำว ผู้อำพรงตัวจะต้องเข้าไปร่วม
อยู่ในองคํกรอชญำกรรรมเป็นระยะเวลำนำน เพื่อสร้งควมไว้ว่งใจ
ให้เกิดควมน่ำเชื่อถือจำกองคํกรอชญำกรรรม จนกระทั่งได้รับมอบ
หมำยให้ปฏิบัติหน้ำที่สำคัญทำให้ได้ข้อมูลข่ำวสรหรือกำรดำเนินงำนที่
ซับซ้อนเพื่อให้สมำรถล่งรู้ควมลับขององคํกรได้

แต่กำรอำพรงตัวเข้าไปเป็นส่ำยลับในกลุ่มองคํกรอชญำกรรรม
เป็นระยะเวลำนำน ผู้อำพรงตัวจำเป็นต้องมีการกระทำควมผิดบำง
ประกำรเพื่อให้เกิดควมไว้ว่งใจ

ดังนั้นจึงต้องมิกฎหมำย ยกเว้นโทษให้เจ้ำหน้ำที่หรือบุคคลที่
อำพรงตัวเข้าไปเป็นส่ำยลับ

๑๐.๓ กำรเฝ้ำติดตำมโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Elec- tronic Surveillance)

กำรเฝ้ำติดตำมโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น กำรดักฟัง
โทรศัพท์ กำรดักฟังกำรติดต่อสื่อสาร มำตรกำรตำมอนุสัญญำนี้นี้เป็น
ประเด็นที่มีกำรถกเถียงกันอย่งกว้างขว่งว่ำเป็นกำรขัดต่อบทบัญญัติ
ตำมรัฐธรรมนูญและเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่

แต่เป็นที่น่าสนใจที่ประเทศที่ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนและมีการรับประกันเรื่องสิทธิมนุษยชนและหลักประกันตามรัฐธรรมนูญอย่างเข้มข้นต่างนำเอาวิธีนี้ไปใช้ในระดับต่างๆ กัน เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าวิธีการดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เพราะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากรได้ ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้บงการผู้ปฏิบัติการ รวมถึงความเคลื่อนไหวหรือสภาพการณ์ของการก่ออาชญากรรม เพื่อนำมาเป็นพยานหลักฐานในการลงโทษขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติได้ทั้งขบวนการ

๑๑. การโอนการดำเนินคดีอาญา^{๑๑}

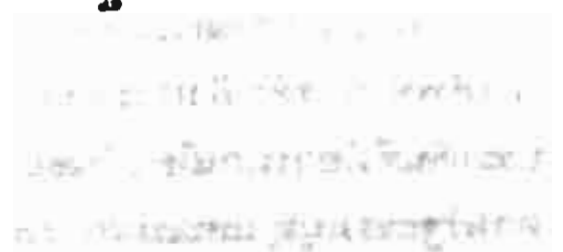
ตามอนุสัญญาาระบุให้รัฐภาคี พิจารณาทำความตกลงระหว่างกันในการโอนการดำเนินคดีอาญาในฐานความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญานี้ เพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมในกรณีที่การกระทำ ความผิดนั้นเกี่ยวเนื่องกับเขตอำนาจการฟ้องคดีหลายเขต

๑๒. การจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร^{๑๒}

อนุสัญญาาระบุให้รัฐภาคีแต่ละรัฐ จัดให้มีการทำประวัติทางอาชญากรรมโดยให้มีการรวบรวมประวัติและผลคำพิพากษาของอาชญากรที่ก่ออาชญากรรมในฐานความผิดที่ระบุในอนุสัญญานี้ เพื่อประโยชน์ในการที่รัฐภาคีอื่นจะนำข้อมูลเหล่านั้นไปพิจารณาประกอบการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในรัฐของตนหรือใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

^{๑๑} อนุสัญญาข้อ ๒๑

^{๑๒} อนุสัญญาข้อ ๒๒

๑๓. มาตรการคุ้มครองพยาน^{๓๒}

อนุสัญญาข้อนี้ระบุให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในประเทศของตน เพื่อให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายกับพยานและญาติหรือผู้ใกล้ชิดของพยานจากการแค้นหรือข่มขู่ที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเป็นพยานในการดำเนินคดี ซึ่งพยานผู้นั้นเป็นผู้ให้การที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม^{๓๓}

มาตรการคุ้มครองพยาน อาจเป็นการย้ายที่อยู่ การปกปิดข้อมูลประวัติส่วนตัว รูปพรรณสัณฐาน สถานะและที่อยู่ของบุคคลเช่นว่า^{๓๔} นอกจากมาตรการการให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยส่วนบุคคลแล้ว อนุสัญญายังกำหนดให้รัฐภาคีต้องมีมาตรการด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้ถ้อยคำของพยาน

โดยให้พยานสามารถให้การผ่านเทคโนโลยีทางการสื่อสารหลักเลี่ยงการเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหาโดยตรง เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน เช่น การให้การหรือเบิกความในศาลผ่านวิดีโอทัศน์หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม^{๓๕}

๑๔. การให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองผู้เสียหาย^{๓๖}

อนุสัญญาข้อนี้มีหลักการและวัตถุประสงค์เดียวกับอนุสัญญาข้อ ๒๕ เพื่อสร้างมาตรฐานและความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งทาง

^{๓๒} อนุสัญญาข้อ ๒๔

^{๓๓} อนุสัญญาข้อ ๒๔ วรรค ๑

^{๓๔} อนุสัญญาข้อ ๒๔ วรรค ๒ (ก)

^{๓๕} อนุสัญญาข้อ ๒๔ วรรค ๒ (ข)

^{๓๖} อนุสัญญาข้อ ๒๕

ด้านกฎหมาย และแนวทางการบริหารและการบังคับใช้กฎหมาย โดยอนุสัญญาข้อนี้ระบุให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องใช้มาตรการที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการด้านอื่นๆ ที่จะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่อนุสัญญาข้อนี้ระบุถึง

โดยเฉพาะในกรณีที่จะมีการคุกคาม แก่แค้นหรือข่มขู่^{๓๗} นอกจากนั้นรัฐภาคีแต่ละรัฐอาจจะกำหนดการใช้ค่าทดแทนเพื่อเป็นการชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดในฐานะความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญาข้อนี้^{๓๘}

๑๕. มาตรการที่จะขยายความร่วมมือกับหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย^{๓๙}

อนุสัญญาข้อนี้กำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องมีมาตรการตามความเหมาะสม เพื่อจูงใจให้บุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกในกลุ่มองค์กรอาชญากรรมให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในเรื่องต่างๆ เช่น

รูปพรรณ ลักษณะองค์ประกอบ โครงสร้างที่อยู่หรือกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมรวมถึงความเกี่ยวโยงในระดับระหว่างประเทศกับกลุ่มอาชญากรรมอื่นๆ รวมถึงความผิดต่างๆ ที่กลุ่มองค์กรอาชญากรรมได้กระทำ โดยรัฐภาคีจะต้องมีมาตรการที่จะลดโทษบุคคลที่ถูกกล่าวหา ซึ่งให้ความร่วมมือในการสืบสวนหรือการฟ้องคดีที่เกิดจากการกระทำความผิดตามที่ระบุในอนุสัญญาข้อนี้

^{๓๗} อนุสัญญาข้อ ๒๕ วรรค ๑

^{๓๘} อนุสัญญาข้อ ๒๕ วรรค ๒

^{๓๙} อนุสัญญาข้อ ๒๖

นอกจากนั้นรัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องมีมาตรการที่จะให้ความคุ้มครองบุคคลผู้ให้ความร่วมมือในการสืบสวนหรือการฟ้องคดี เพื่อมิให้บุคคลเหล่านั้นต้องถูกฟ้องคดีจากการกระทำความผิดตามอนุสัญญานี้ ตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐนั้นซึ่งหลักการให้ความคุ้มครองบุคคลเหล่านั้นจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๔ ของอนุสัญญานี้

และหากบุคคลที่อ้างถึงในวรรค ๑ ของข้อ ๒๖ นี้ซึ่งถูกพบตัวในรัฐภาคีหนึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ความร่วมมือที่สำคัญแก่งานที่รับผิดชอบของอีกรัฐภาคีหนึ่ง รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งหลายอาจพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดให้รัฐภาคีอื่นมีการปฏิบัติที่เป็นไปตามที่ระบุในข้อ ๒๖ วรรค ๒ และ ๓ ของอนุสัญญานี้ ตามกฎหมายภายในของตน

๑๖. การเก็บรวบรวมการแลกเปลี่ยนและการวิเคราะห์ข้อสนเทศเกี่ยวกับลักษณะขององค์กรอาชญากรรม^{๔๐}

เนื่องมาจากปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารและการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็วกว่าในอดีต ทำให้องค์กรอาชญากรรมอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยไปแสวงประโยชน์ในการก่ออาชญากรรมอย่างกว้างขวางและพัฒนารูปแบบในการก่ออาชญากรรมที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ยากแก่การติดตามจับกุมหรือปราบปราม

องค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้กำหนดความร่วมมือระหว่างประเทศภาคี ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และทางวิชาการโดยให้นำข้อมูลเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมทั้งระดับในประเทศและระหว่างประเทศมาร่วมพิจารณาแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์

^{๔๐} อนุสัญญาข้อ ๒๔

ร่วมกันเพื่อประเมินสถานการณ์หรือแนวโน้มของอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อเตรียมมาตรการป้องกันหรือควบคุมการก่ออาชญากรรม

และอนุสัญญาข้อนี้ยังกำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องมีการติดตามนโยบายและมาตรการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศตนและทำการประเมินประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมของประเทศของตนด้วย

๑๗. ความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและวิชาการ**

อนุสัญญาข้อนี้มีเป้าหมายและขอบเขตของความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายรวมถึงพนักงานอัยการผู้ไต่สวนคดีและเจ้าหน้าที่ศุลกากรและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ผู้มีหน้าที่ในการป้องกันสืบสวนและควบคุมความผิดตามที่อนุสัญญานี้ระบุถึง และอาจรวมถึงการช่วยปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงาน โดยมีขอบเขตที่ทำได้ตามกฎหมายภายในและแผนงานฝึกอบรมดังกล่าวจะต้องเกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑๗.๑ วิธีการที่ใช้ในการป้องกันสืบสวนและควบคุมความผิดที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึง

๑๗.๒ เส้นทางและเทคนิคที่ใช้โดยบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับความผิดที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึงรวมถึงในรัฐผ่านแดนและมาตรการตอบโต้ที่เหมาะสม

๑๗.๓ การเฝ้าระวังการเคลื่อนไหวของสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกโดยผิดกฎหมาย

๑๗.๔ การสืบสวนและการเฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำอาชญากรรม ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ

** อนุสัญญาข้อ ๑๔

ครื่องใช่อื่นและวิธีกรที่ใชสํหกรอโน ปกปิด หรืออํพรอทรพย สินที่ไดจกอชญอกรรรม ทรพยสิน อุปรกรณ หรือครื่องมือครื่องใช อื่นดงกลอว รวทงวิธีกรที่ใชในการตอดํนกรฟอกเงินและอชญอ กรรรมทอกรเงินอื่น

๑๗.๕ กรรวบรวมพยอนหลักรฐน

๑๗.๖ เทคนิครควบคุมในเขตกรคํอเสรีและเมื่องทอปลอด ภาษี

๑๗.๗ เทคนิครและอุปรกรณในการบงคํบใชกฎหนอยที่ทนสมย รวทงกรเฝอติดตอกรโดยใชครื่องมืออิเล็กรทรอนิกส กรจัดสงภอย ไดกรควบคุมและกรปฏิบัติกรลับ

๑๗.๘ วิธีกรที่ใชในการตอดํนอชญอกรรรมขํมชอติที่จัดตั้ง ในลักษณงอครทกรทอกรโดยกรใชคอมพิวเตอรฺ ครื่อขอยโทรคมนาคร หรือเทคโนโลยีทนสมยในรูปแบบอื่น

๑๗.๙ วิธีกรที่ใชในการคํมครองผู้เสียหอยและพยอน

ลักษณงอกรชวยเหลือซึ่งกันและกันในการวองแผนและกรนํ ไปปฏิบัติและแผนงนฝิกอบรรมที่จัดทอขึ้นเพื่อแลกรเปลี่ยนควมขํนอญ ในดํนที่อํงถึงในวรค ๑ ของข้อนี้โดยใชวิธีกรประชุมและกรสมมนา ในระดับภูมิภอครและระดับระหวองประเทศ เพื่อสงเสริมควมร่วมือ และเพื่อกรดุนให้มึกรอภิปรอยในประเด็นที่เป็นปัญหอร่วมกัน

นอกจกนั้ยังร่วมถึงกรอํนวยควมสะดวกแ่กรสงผู้ร้ยขํม แตน ควมชวยเหลือทอกฎหนอย ควมชวยเหลือฝิกอบรรมดํนภอชอ กรชวยปฏิบัติงนและกรแลกรเปลี่ยนระหวองเจอหนอที่ในหนวยงน หรือผู้ประสองนงนกลุ่ทมิควมรับผิดชอบเกียวข้อง

ชอบเขตของควมชวยเหลือดํนกรฝิกอบรรมและกรปฏิบัติกร จะถูกอํหนดไว้ภอยใต้กฎหนอยภอยในชองแต่ละรัฐ โดยอจจะทอ ควมตกลงหรือชอตกลงในระดับทวิภอคีและพหุภอคี ซึ่งควมตกลง

หรือข้อตกลงนี้จะต้องมุ่งเน้นด้านความพยายามที่จะให้มีกิจกรรมด้านการฝึกอบรมและการปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการป้องกันสืบสวนหรือควบคุมความผิดระหว่างรัฐภาคีให้มากที่สุดซึ่งกิจกรรมนี้อาจจัดภายในองค์การระดับภูมิภาคหรือระดับระหว่างประเทศก็ได้

มาตรการของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้กฎหมายในระบบ Common Law และวิธีพิจารณาความอาญาเป็นระบบกล่าวหา (Adversarial System) เป็นระบบที่พัฒนามาจากประเทศอังกฤษ โดยพัฒนามาเป็นระบบของอเมริกาโดยเฉพาะที่เรียกว่า Anglo American System เป็นการต่อสู้ระหว่างฝ่ายบังคับใช้กฎหมายกับฝ่ายนิยมนิรักษาสีทธิเสรีภาพพื้นฐานโดยมีศาลและลูกขุนเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด

ซึ่งไม่เหมือนระบบไต่สวน (Inquisitorial System) ที่เป็นการร่วมกันค้นหาความจริงในระบบของภาคพื้นยุโรป^{๔๐} ซึ่งประเทศไทยก็นำระบบดังกล่าวมาใช้ในการพิจารณาคดีเนื่องจากได้อิทธิพลจากระบบกฎหมายอังกฤษ

นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการดำเนินกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรมแพร่หลายและยาวนาน ทำให้สหรัฐอเมริกามีประสบการณ์ในการต่อสู้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยการใช้อนุสัญญาต่างๆ ทางกฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามาตรการต่างๆ ในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมของประเทศสหรัฐอเมริกามีมาตรการที่สามารถต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมอย่างหลากหลาย และบางมาตรการสามารถใช้

^{๔๐} ชัยเกษม นิตศิริ. “กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเปรียบเทียบ.” (เอกสารประกอบการสอนชั้นปริญญาโท มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๐).

ในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะบางมาตรการที่สำคัญเท่านั้น

๑. มาตรการในการริบทรัพย์สิน^{๕๕}

ในประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มต้นมาแต่สมัยเมื่อครั้งมีการล่าอาณานิคมเดิมการริบทรัพย์สินของรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกามุ่งเน้นไปที่วัตถุที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมากกว่าที่จะมุ่งเน้นไปที่ผู้กระทำความผิด ต่อมาเมื่อสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมมากขึ้น

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ สภาครองเกรสได้ตรากฎหมาย Racketeer Influenced and Corrupt Organizations^{๕๖} หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า RICO ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้อำนาจรัฐในการริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในทางอาญาได้ ประเทศสหรัฐอเมริกาหวังที่จะให้กฎหมาย RICO เป็นเครื่องมือในการทำลายฐานอำนาจทางการเงินและเศรษฐกิจ (economic power) ขององค์กรอาชญากรรม โดยใช้มาตรการริบทรัพย์สินเป็นเครื่องมือ

ในปี ค.ศ. ๑๙๘๔ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตรากฎหมายอีกฉบับหนึ่ง เรียกว่า Continuing Criminal Enterprise Act หรือ CCE^{๕๗} เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการปราบปรามขบวนการอาชญากรรมค้ายาเสพติด โดยเฉพาะและต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมาย Comprehensive Drug Abuse

^{๕๕} ประธาน จูฬโรจน์มนตรีและประวิทย์ มังกรวัฒนะ "ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน" (รายงานการวิจัยโครงการ การพัฒนานกฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖), หน้า ๗๘.

^{๕๖} Title 18 U.S.C.A. Article 1961-1968

^{๕๗} Title 21 U.S.C.A. Article 848

Prevention and Control Act หรือ CDAPCA มีบทบัญญัติเพิ่มเติมให้รัฐมีอำนาจยึดและริบผลกำไรที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด รวมถึงเครื่องมือที่ถูกใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วยและเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการปราบปรามกระบวนการค้ายาเสพติดทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ แต่การที่จะริบทรัพย์ตามกฎหมาย RICO ได้นั้นต้องมีการกระทำความผิดตามที่กฎหมาย RICO กำหนดไว้โดยเฉพาะเท่านั้นก่อน

เนื่องจากการริบทรัพย์ทางอาญานั้นถูกกำหนดให้เป็นโทษทางอาญา ดังนั้นจึงตั้งอยู่บนเงื่อนไขที่ว่าผู้ต้องหาต้องกระทำความผิดก่อนจึงสามารถที่จะใช้มาตรการเหล่านี้ลงโทษผู้กระทำความผิดได้

หลักการนี้ไม่อาจนำมาใช้ในทางปฏิบัติ ตราบใดที่รัฐไม่สามารถพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดได้ แม้รัฐจะมีหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ขอให้ริบนั้นจะเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดก็ตาม ทรัพย์สินที่เข้าข่ายที่จะถูกริบได้ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังต่อไปนี้

๑. ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด (property related to drug crimes)

๒. ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน (property related to money-laundering crimes)

๓. ทรัพย์สินที่อาจถูกริบได้ตามกฎหมายอื่น

๑.๑ การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการในทางแพ่ง (Civil Forfeiture Proceedings)^{๔๖}

ในการริบทรัพย์ทางแพ่งเป็นกระบวนการทางกฎหมายมุ่งที่จะ

^{๔๖} ประธาน จุฬาริณมณตรีและประวิทย์ มังกรวัฒนะ. เรื่องเดิม. หน้า ๘๙.

กระทำต่อตัวทรัพย์สินมิใช่กระทำต่อบุคคลที่เป็นอาชญากร โดยถือว่าตัวทรัพย์สินนั้นจะเป็นตัวสนับสนุนก่อให้เกิดอาชญากรรมโดยที่ทรัพย์สินที่เข้าข่ายว่าจะถูกริบนั้นคือทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดและผู้กระทำได้กระทำความผิดบางอย่างและปรากฏว่ามีทรัพย์สินมากผิดปกติแต่ไม่สามารถที่จะชี้แจงได้ว่าทรัพย์สินที่ได้นั้นได้มาอย่างไร

ในการนี้กฎหมายจะกำหนดให้รัฐเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์ว่าทรัพย์สินใดมีเหตุอันควรสงสัยว่าฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่และจากนั้นภาระการพิสูจน์ก็จะตกเป็นของผู้ที่อ้างว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิใช่ทรัพย์สินที่เข้าข่ายว่าจะต้องถูกริบตามกฎหมาย ซึ่งตามกฎหมายไทยได้มีกำหนดไว้ให้ริบทรัพย์สิน นักการเมืองในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่าฉ้อโกงผิดปกติแม้จะไม่สามารถพิสูจน์การกระทำผิดฐานทุจริตที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาก็ตาม

๑.๑.๑ การริบทรัพย์สินในทางแพ่งมี ๒ ประเภท

๑.๑.๑.๑ การริบทรัพย์สินในชั้นศาล (Judicial Civil Forfeiture Actions)

กระบวนการจะเริ่มต้นด้วยการยึดทรัพย์ก่อนสอบสวน (pre-seizure) จะมีการยึดทรัพย์โดย US District Court Magistrate หรือ US Marshals Service ต่อมารัฐจะต้องมีการออกประกาศทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นติดต่อกันเป็นเวลาประมาณ ๓ สัปดาห์ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องคัดค้านตามกระบวนการขอคืนทรัพย์สิน (expedited release) โดยอัยการสนับสนุนรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาสั่งคำร้องของผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลา ๒๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

๑.๑.๑.๒ การริบทรัพย์สินของฝ่ายบริหาร (Civil Forfeiture Administrative Proceedings)

ในระบบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ให้หน่วยงานของฝ่ายบริหารของรัฐ มีอำนาจในการริบทรัพย์สิน

แต่ทรัพย์สินที่ริบนั้นต้องมีมูลค่าไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญ เว้นแต่

เป็นทรัพย์สินประเภทที่เป็นยานพาหนะที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายสิ่งที่มีค
กฎหมาย และตัวเงินหรือตราสารทางการเงินอาจถูกริบได้โดยไม่ต้อง
คำนึงถึงมูลค่าของทรัพย์สินนั้น

ซึ่งจะต้องเป็นกรณีที่มีมูลว่าเจ้าของทรัพย์สินได้กระทำความผิด
เฉพาะตามที่ระบุไว้ในกฎหมายหรือเป็นบุคคลประเภทเฉพาะที่กฎหมาย
ระบุไว้และมีทรัพย์สินที่ไม่อาจชี้แจงได้ว่าได้มาโดยสุจริตรวมทั้งแหล่ง
ที่มาของทรัพย์สินดังกล่าว

๑.๑.๒ การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางอาญา (Criminal Forfeiture Proceeding)^{๔๔}

การริบทรัพย์สินทางอาญามุ่งเน้นถึงตัวบุคคลซึ่งถูกกล่าวหากระทำ
ความผิดทางอาญา โดยทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นถูกนำมาใช้หรือถูกตั้งใจให้นำ
ไปใช้หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดของผู้ต้องหา การ
ริบทรัพย์สินทางอาญาถือว่าเป็นโทษทางอาญาอย่างหนึ่ง ดังนั้นมาตร
ฐานในการพิสูจน์การริบทรัพย์สินทางอาญาจึงต้องสูงกว่าในทางแพ่ง

ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยถึงแก่
ความตายโทษย่อมระงับไปตามกฎหมายการริบทรัพย์สินจึงทำไม่ได้และ
กฎหมายของสหรัฐอเมริกายังเปิดช่องให้มีการยึดทรัพย์สินตามมูลค่า
ได้ โดยให้มีการสืบเปลี่ยนหรือแทนที่ทรัพย์สินที่ชดด้วยกฎหมายได้

กระบวนการริบทรัพย์สินทางอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา
อยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมาย Speedy Trial Act ซึ่งบังคับให้ต้องม
การพิจารณาคดีภายใน ๗๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยปรากฏตัว ซึ่งชั้น
ตอนจะเริ่มต้นจากในชั้นสอบสวนก่อนการแจ้งข้อกล่าวหา จะมีการ
พิจารณาเหตุอันควรสงสัยถึงทรัพย์สินที่ริบ รวมทั้งประเมินราคาทรัพย์สินและ
ตรวจสอบเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และอาจมีการขอออกหมายเพื่อ
ให้สงวนรักษาทรัพย์สินบางประเภท ก่อนที่จะมีการแจ้งข้อกล่าวหา

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๔๑.

จากนั้นสหพันธรัฐโดยคณะลูกขุนใหญ่ (Federal Grand Jury) จะแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งทรัพย์สินที่เข้าข่ายจะถูกริบต่อตัวผู้ต้องหา และจะเปิดโอกาสให้รัฐขอออกหมายเพื่อให้ส่งวนรักษาทรัพย์ บางประเภทภายหลังที่ได้ทำการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว จากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลและเมื่อศาลพิจารณาแล้ว เห็นว่าทรัพย์นั้นอยู่ในข่ายที่ต้องริบตามกฎหมายก็จะออกหมายริบทรัพย์สินนั้น

โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ US Marshall มีอำนาจเข้าไปยึดทรัพย์ และประเมินราคาเก็บรักษาทรัพย์นั้นไว้ จากนั้น US Marshall ก็จะแจ้งคำสั่งเบื้องต้น

ในการริบทรัพย์ไปยังผู้เกี่ยวข้องกับทรัพย์และเปิดเผยต่อสาธารณะมีกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน

ยกเว้นกรณีที่มีผู้โต้แย้งกรรมสิทธิ์ยื่นคำร้องโต้แย้งต่อศาล ศาลจะทำการพิจารณาเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นควรยกคำร้องของผู้โต้แย้งกรรมสิทธิ์ ศาลจะออกคำสั่งถึงที่สุดให้ริบทรัพย์สิน

คำสั่งดังกล่าวอาจจะรวมไปถึงการจำหน่ายหรือขายทอดตลาดทรัพย์ที่ถูกริบด้วย จากนั้นจะมีมาตรการจัดการจำหน่ายทรัพย์หรือโอนเงินสดจากหน่วยงานของรัฐไปยังกองทุนริบทรัพย์สิน และนำทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดมาใช้ในทางราชการหรือขายทรัพย์ดังกล่าวไป

กรณีที่ศาลพิจารณาแล้วเห็นควรยกเลิกคำสั่งริบทรัพย์ อัยการสูงสุดก็จะมีอำนาจในการปล่อยทรัพย์ที่ถูกยึดไว้คืนให้กับเจ้าของทรัพย์ที่ไม่รู้เห็นด้วยกับการกระทำความผิดได้

๑.๓ การริบทรัพย์สินย้อนหลัง (Relation Back Doctrine)^{๔๔}

การริบทรัพย์ที่มีผลบังคับย้อนหลังไปยังเวลาที่ทรัพย์ที่ถูกริบนั้นถูกใช้โดยผิดกฎหมาย หรือย้อนหลังไปยังเวลาที่มีการกระทำให้เกิด

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๔๓

การริบทรัพย์ได้ตามกฎหมาย โดยให้ถือว่ากรรมสิทธิ์ของทรัพย์ที่ถูกริบนั้นตกเป็นของรัฐบาลนับแต่เวลาที่มีการกระทำให้เกิดการให้ริบทรัพย์นั้นเป็นมาตรการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดซ่อนหรือหน่วงทรัพย์ให้พ้นจากการริบทรัพย์สิน

เว้นแต่เป็นทรัพย์ที่ผู้มีความผิดพิสูจน์ได้ว่ามิได้รู้เห็นด้วยในการกระทำความผิด (innocent owner) ที่ก่อให้เกิดการริบทรัพย์นั้น

๒. มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การฟอกเงินเกิดมาจากแนวความคิดของชาวสหรัฐชื่อนายเมเยอร์ แลงสกี (Meyer Lansky) เมื่อประมาณ ๖๐ ปีก่อนนี้ อันมีหลักเกี่ยวกับการนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเงินสกปรกมาผ่านกระบวนการทางพาณิชย์กรรมหรือธุรกรรม เพื่อให้กลายเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือเงินสะอาด หรือเป็นการขจัดร่องรอยของผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการกระทำอันผิดกฎหมาย^{๕๐}

รัฐบาลสหรัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของการที่องค์กรอาชญากรรมใช้การฟอกเงินไปทำผิดกฎหมายมานานแล้วจึงได้กำหนดความผิดฐานฟอกเงินขึ้นไว้ในกฎหมาย RICO และ CCE

หลังจากเกิดเหตุการณ์ผู้ก่อการร้ายได้จี้เครื่องบินพุ่งชนตึกเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ค.ศ. ๒๐๐๑ ประเทศสหรัฐ

๕๐ วีระพงษ์ บุญโญภาส, สุพัตรา แผนวิจิต และจิรวิมล ลิปิพันธ์. “การกำหนดความผิดฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและมาตรการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการยึดอายัดและริบทรัพย์สิน.” (รายงานการวิจัยการพัฒนานกฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ เสนอสถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖). หน้า ๖.

อเมริกายังเล็งเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการกระทำขององค์กรอาชญากรรมและกลุ่มก่อการร้ายและเห็นว่าการฟอกเงินเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มีส่วนทำให้องค์กรอาชญากรรมสามารถก่อความเสียหายต่อสาธารณชนได้รุนแรงมหาศาล

จึงมีการตรากฎหมายก่อการร้ายซึ่งมีมาตรการปราบปรามการฟอกเงินที่เข้มข้นมากขึ้น หรือที่เรียกว่า USA Patriot Act เป็นกฎหมายที่ป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายรวมทั้งป้องกันและปราบปรามแหล่งเงินทุนขององค์กรก่อการร้ายข้ามชาติ ใช้บังคับเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๒๐๐๑ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่ในการติดตามการกระทำผิด ด้วยการใช้มาตรการในการติดตามทั้งภายในและภายนอกประเทศ

เริ่มต้นที่เพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง (Department of Treasury) เพื่อปราบปรามการทุจริตในสถาบันการเงิน โดยกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่เข้ามากลั่นกรองการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายนี้ทั้งหมด

เพื่อให้เกินขอบเขตของความยุติธรรมด้วยการใช้มาตรการในการดักฟัง (wiretapping) มาเป็นตัวช่วยในการติดตามผู้กระทำความผิดซึ่งตามกฎหมาย The Omnibus Crime and Safe Street Control Act of 1968 ได้เปิดช่องให้ใช้มาตรการดักฟังได้เนื่องจากเป็นมาตรการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปราบปรามอาชญากรรมที่ร้ายแรง แต่ต้องได้รับอนุญาตจากศาลก่อน**

ตามกฎหมาย Patriot Act มีมาตรการและสาระสำคัญ คือ กฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำการติดตั้งเครื่องดักฟังบนเครือข่ายโทรศัพท์ หรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับ

** เรื่องเดียวกัน หน้า ๓๑

ผู้ต้องสงสัย ในขณะที่มีการติดต่อสื่อสารกันอยู่ กำหนดให้ศาลทั่วประเทศออกหมายอนุญาตให้มีการดักฟังได้และการเข้าตรวจสอบแหล่งเก็บข้อมูลที่ได้มาจากการติดต่อสื่อสารนั้นเช่นการบันทึกเสียง การติดต่อทางโทรศัพท์

หรือการตรวจสอบ e-mail ที่บันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และให้ถือว่าพยานหลักฐานที่ได้มาจากการบันทึกการสนทนาทางโทรศัพท์มีคุณสมบัติเท่าเทียมกับแฟ้มข้อมูลที่ได้จากการบันทึกทาง e-mail แต่ทั้งนี้การดักฟังการติดต่อสื่อสารจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของเครือข่ายการสื่อสารนั้นก่อน^{๕๖}

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีมาตรการในการคุ้มครองพยานซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามหมวดที่ ๓ ทั้งสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ในประเทศและหน่วยงานสืบสวนของต่างประเทศ

ในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลผู้ถูกระทบกระเทือน ได้รับความเสียหายก็อาจฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบได้

และตามกฎหมาย Patriot Act มีบทกำหนดให้เพิ่มการก่อการร้ายข้ามชาติและอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ให้เป็นฐานความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้ดำเนินคดีกับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือการทำงานของหน่วยงานของต่างประเทศเพื่อประโยชน์ตามกฎหมายนี้^{๕๗}

ความเกี่ยวข้องกับกฎหมายฟอกเงิน^{๕๘}

กฎหมาย Patriot Act ได้เพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของกระทรวง

^{๕๖} เรื่องเดียวกัน หน้า ๓๑

^{๕๗} เรื่องเดียวกัน หน้า ๓๒

^{๕๘} เรื่องเดียวกัน หน้า ๓๓-๓๔

การคลัง (Department of Treasury) ในการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินในสถาบันการเงินทุกแห่งถึงความเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายข้ามชาติว่ามีมากน้อยเพียงใด ได้มีการเสริมสร้างมาตรการต่างๆ ดังนี้

๑. มีอำนาจในการสั่งให้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ Broker หรือ Dealer รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัยในสถาบันของตน

๒. บังคับให้ธุรกิจใดๆ ที่มีการทำธุรกรรมทางการเงินมากกว่า ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาขึ้นไปต้องทำรายงานธุรกรรมทางการเงินหรือ SAR

๓. มีมาตรการป้องกันมิให้สถาบันการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินนอกระบบหรือ Shell Bank

๔. มีมาตรการป้องกันมิให้สถาบันการเงินให้บริการทางการเงินอื่นๆ นอกจากบริการตามปกติของสถาบันการเงินในอันที่จะอำนวยความสะดวกในการปกปิดการทำธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย

๕. ให้สถาบันการเงินมีการจดยางงานข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าใหม่ขอสถาบันการเงิน พร้อมทั้งให้มีมาตรการกั้นกรองผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าใหม่ของสถาบันการเงินด้วย

๖. ให้มีมาตรการประสานความร่วมมือในเรื่องข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมายกับสถาบันการเงินในเรื่องรูปแบบการทำธุรกรรมที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงินและข้อมูลในเรื่องแหล่งเงินทุนสนับสนุนการก่อการร้ายข้ามชาติ

นอกจากนั้น กฎหมาย Patriot Act ได้เพิ่มฐานความผิดให้การกระทำความผิดฐานฟอกเงินรวมถึงการกระทำผิดดังต่อไปนี้ด้วย ได้แก่

๑. การฟอกเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรมนอกประเทศและการวางแผนเพื่อประกอบอาชญากรรมทางการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา

๒. การฟอกเงินผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Cyber Money Laun-

dering) หรือเพื่อการสนับสนุนองค์การก่อการร้ายข้ามชาติ

๓. การเพิ่มโทษสำหรับความผิดฐานเคลื่อนย้ายเงินตราออกนอกประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต

๔. ให้ศาล Superme Court มีอำนาจพิจารณาเปรียบเทียบปรับผู้ที่เคลื่อนย้ายเงินออกนอกประเทศมากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาแล้วไม่รายงานต่อหน่วยงานของศุลกากร

๕. ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของประเทศสหรัฐอเมริกาในการดำเนินคดีการฉ้อโกงบัตรเครดิตต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกิดขึ้นนอกประเทศ

๖. ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการดำเนินคดีกับสถานที่ที่จัดให้มีการวางแผนและเตรียมการกระทำการฟอกเงินได้

ในส่วนของมาตรการบังคับเอาภัยกับทรัพย์สินจากการกระทำความผิด บทบัญญัติในกฎหมาย Patriot Act ได้ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพิจารณาความอาญาหลายประการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการวางแผนการก่อการร้ายข้ามชาติทั้งในและนอกประเทศและให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการบังคับเอาภัยกับทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือได้จากการก่อการร้ายข้ามชาติ ไม่ว่าจะเป็นการก่อการร้ายในประเทศหรือนอกประเทศ

แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้ก็ยังมีข้อจำกัดของการใช้มาตรการต่างๆ อยู่บ้าง

บทลงโทษใหม่ตามกฎหมาย (Patriot Act)

นอกจากกฎหมาย Patriot Act จะกำหนดฐานความผิดในการก่อการร้ายระหว่างประเทศและการฟอกเงินที่ได้จากการก่อการร้ายระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนอาวุธยุทธโศปกรณ์ การให้ที่พักพิงแก่ผู้ก่อการร้าย หรือการกระทำฟอกเงินที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ก่อการร้ายไม่ว่าจะเป็นการเปิดธุรกิจบังหน้าหรือการค้าขาย

เพื่อหาเงินไปสนับสนุนการก่อการร้ายหรือการเรียไ้เงินผ่านองค์กรการกุศลต่างๆ

แต่กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดบทลงโทษใหม่ๆ และเพิ่มโทษอย่างไม่จำกัด (Alternative Maximum Penalty) สำหรับการก่อการร้ายข้ามชาติ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนของการสมคบกันกระทำความผิด (Conspiracy) การลักลอบขนเงินที่ผิดกฎหมายอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องรวมไปถึงการฉ้อโกงประชาชนในรูปแบบของการตั้งองค์กรการกุศลต่างๆ

๓. มาตรการในการคุ้มครองพยาน^{๕๕}

ประเทศสหรัฐอเมริกาเ้กฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองพยาน โดยเริ่มต้นเมื่อประมาณ ค.ศ. ๑๙๗๑ กระทรวงยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองพยานในคดีอาญาภายใต้โครงการให้ความคุ้มครองพยานบุคคล

ต่อมากระทรวงยุติธรรมร่วมกับสมาคมอัยการแห่งสหรัฐอเมริกาได้ก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือเหยื่อและพยานบุคคลขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๔

หลังจากนั้นได้ปรับปรุงวิธีการและมาตรการในการคุ้มครองพยานรวมทั้งบุคคลในครอบครัวให้เป็นแบบแผนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การจัดหาที่อยู่ให้ใหม่ การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนเกี่ยวกับพยาน การช่วยเหลือทางด้านการงานการศึกษาของบุตร โดยมีการบัญญัติไว้ใน United States Code (USC), Title 18, Part II, Chapter 224 โดย

^{๕๕} สุทธิพล ทวีชัยการและอารยะ อีรภัทรนันท์. “มาตรการการคุ้มครองพยาน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย.” (รายงานการวิจัยโครงการ พัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖). หน้า ๑๐๑-๑๐๕.

ให้อำนาจอัยการสูงสุด (Attorney General) เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดควรจะได้รับการคุ้มครองและคุ้มครองในระดับใด

หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองพยาน

ตามโครงการคุ้มครองพยานของสหรัฐ ผู้ที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าโครงการคุ้มครองพยานนั้นนอกจากจะเป็นพยานในคดีแล้วยังรวมถึงสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับพยานหรือผู้ที่จะเป็นพยาน โดยอัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาว่าบุคคลใดเข้าข่ายที่จะได้รับความคุ้มครอง

อัยการสูงสุดต้องคำนึงถึงประวัติทางอาชญากรรมของบุคคลนั้น ทางเลือกที่จะให้ความคุ้มครอง ความเป็นไปได้ที่จะได้มาซึ่งคำเบิกความของพยานที่คล้ายคลึงกันจากแหล่งอื่น ความสำคัญของคำเบิกความของพยานปากนั้น รวมทั้งผลของการตรวจสอบทางจิตใจของพยานและสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอย่างมากคือความเสี่ยงภัยของสาธารณะรวมถึงอันตรายที่อาจเกิดกับเหยื่อว่ามีมากกว่าความจำเป็นที่จะได้รับจากคำเบิกความของพยานนั้นๆ หรือไม่ จากนั้นอัยการสูงสุดจะต้องจัดทำบันทึกความเข้าใจ (memorandum of understanding) ขึ้น

มาตรการต่างๆ ในการคุ้มครองพยานของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่นการจัดการทางทะเบียนเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปพรรณ สันฐาน หรือหลักฐานใหม่ของบุคคลนั้น การจัดหาที่อยู่ใหม่ การจัดการด้านอำนวยความสะดวกในความเป็นอยู่เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ให้เงินเลี้ยงชีพในจำนวนและเวลาตามกฎหมายเกณฑ์ที่อัยการสูงสุดกำหนด รวมทั้งมีมาตรการในการรักษาความลับเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับการคุ้มครองด้วย

รูปแบบของการคุ้มครองพยาน มี ๒ ระดับ^{๕๖}

๑. การคุ้มครองพยานในระยะสั้น US marshall หรือตำรวจศาล

^{๕๖} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๐๒.

ของสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้จัดการในการหาที่อยู่และช่วยเหลือในการดำเนินชีวิตเบื้องต้น โดยโยกย้ายบุคคลเหล่านั้นออกจากบริเวณที่มีอันตรายและบุคคลที่ทำร้ายพยานไปไว้ที่อื่นนานเท่าที่ยังมีอันตรายอยู่ หากเป็นพยานที่อยู่ในเรือนจำก็จะจับแยกออกไปอยู่ที่ส่วนอื่นๆ ของเรือนจำโดยในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีการร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลสหรัฐและรัฐต่างๆ เพื่อคุ้มครองพยานให้มีความปลอดภัยในการดำเนินคดี

๒. การคุ้มครองพยานในระยะยาว US marshall จะดูแลพยานและครอบครัวของพยาน เปลี่ยนชื่อย้ายที่อยู่ไปที่ปลอดภัย การคุ้มครองพยานในรูปแบบนี้มีความเข้มงวดมากมีระบบตายตัว US marshall และอัยการจะร่วมกันพิจารณาถึงความจำเป็นที่จะได้รับความคุ้มครองและต้องคำนึงถึงว่าเมื่อพยานได้รับการย้ายที่อยู่แล้วจะพ้นจากภัยที่อาจถูกคุกคามได้หรือไม่

รวมทั้งกำหนดโทษบุคคลซึ่งนำข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานมาเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดทั้งจำและปรับ แต่โครงการคุ้มครองพยานในระยะยาวนั้นมีผู้มาเข้าร่วมในโครงการน้อย เนื่องจากหลักเกณฑ์เงื่อนไขและข้อปฏิบัติมีมากและยุ่งยากแต่ก็ยังมีใช้อยู่เสมอในคดีสำคัญๆ ที่ผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพลสูง โดยเฉพาะเป็นผู้นำระดับสูงในองค์กรอาชญากรรม

๔. มาตรการต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining)^{๔๗}

การต่อรองคำรับสารภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณคดีเข้า

^{๔๗} อรรถนพ ลิขิตจิตตะ, ณรงค์ รัตนกุล และคมกริช หารไชย. “มาตรการการส่งเสริมให้ความร่วมมือช่วยเหลือหรือให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย.” (รายงานการวิจัยโครงการการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักอัยการสูงสุด., ๒๕๔๖). หน้า ๑๓๙-๑๕๕. และดู US. Federal Rules of Criminal Procedure, Rule 11

สู่ศาล และนอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลไปดำเนินคดีกับตัวการที่แท้จริง โดยอาศัยข้อมูลข่าวสารจากผู้เข้าร่วมกระทำความผิดซึ่งใช้อยู่ในหลายประเทศที่ใช้ระบบศาลที่ถือว่าคู่ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน (Adversarial System)

ซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมาย Common Law ระบบที่ถือว่า คู่ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกันนั้นจะมีการคุ้มครองสิทธิของคู่ความเป็นอย่างมากเพราะความซับซ้อน ล่าช้าในกระบวนการและการดำเนินคดี

การคุ้มครองดังกล่าวส่งผลให้เกิดรายละเอียดในทางปฏิบัติมาก มีการหน่วงเหนี่ยวการดำเนินคดีอาญาทำให้เกิดการล่าช้า ส่งผลให้จำเลยได้รับความเสียหายเนื่องจากความล่าช้าและทำให้ฝ่ายบริหารเกิดปัญหายุ่งยากในการควบคุมและปราบปราม อาชญากรรมซึ่งการต่อรองคำรับสารภาพอาจเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง

โดยภาพรวมแล้วการต่อรองคำรับสารภาพ หมายถึงการต่อรองระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยแลกเปลี่ยนกันระหว่างคำรับสารภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยกับความยินยอมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับความปรานีซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะทำให้จำเลยได้รับโทษน้อยลง

๔.๑ การต่อรองคำรับสารภาพในศาลสหรัฐอเมริกาตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง

เนื่องจากในอเมริกามีหลายมลรัฐ แต่ละมลรัฐมีรายละเอียดของกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาที่ต่างกัน แต่รัฐบาลกลางได้วางแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Federal Agencies) ศาลสหรัฐอเมริกา (Federal Court) ไว้ในกฎหมาย The Federal Rule of Criminal Procedure หรือ FRCP

การให้การของจํเญต่อศฏลในคดีอฏญฏในประเทศสหรัฐอเมริกฏหลังถูกฟ้องนั้มีหลักวฏจํเญจะให้การต่อศฏลหรือไม่ก็ไ้เนื่องมฏจฏกรรัฐธรรมนฏญของสหรัฐอเมริกฏมีหลักคํมครองสิทธิของจํเญในการที่จจะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองในคดีอฏญฏ การให้การต้องเป็นกรให้การโดยสมัครใจไ้ไ้มฏจฏกรการให้สัญญฏ หลอกลวง ชมชู่บังคับ หรือมฏจฏกรการกระทำอื่นที่ทฏให้การไ้มซึ่งคฏให้การนั้ไ้เกิดโดยความสมัครใจ

แต่เมือจํเญไม่ให้การก็จจะถือวฏจํเญให้การปฏิเสธโดยปริยฏยสวณในการที่จํเญให้การรับสฏรภฏพบฏงข้อหฏนั้ ศฏลจจะยอมรับฟังคฏรับสฏรภฏพของจํเญดังกลฏวไ้ก็ต่อเมือมีการสอบถฏมความเห็นของคํุความท้สสองฝฏยแล้ว และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเทฏนั้โดยเปิดโอกาสให้ศฏลมีอฏนฏจในการพิจารณาและมีบทบาทในการอฏนฏยความยุติธรรม^{๕๔}

๔.๒ หลักของคฏให้การของจํเญในคดีอฏญฏของประเทศสหรัฐอเมริกฏ

๔.๒.๑. ต้องมฏจฏกรความสมัครใจ (Voluntarily) ที่จจะให้การโดยมีความเข้าใจถึงคฏฟ้องและผลของการให้การนั้

๔.๒.๒. ต้องมีสติรับรู้ถึงผลของการกระทำ (Intelligently) ให้ถือวฏการมีสติรู้ถึงผลของการกระทำของจํเญเป็นเงื่อนไขหนึ่งของความสมนุรณของคฏให้การ . เพราะบฏงคร้ังการสอบสวนอฏจจะมีการจูงใจให้จํเญหลงเข้าใจผิดในเรื่องตฏงๆ เกี่ยวกับคฏให้การไ้ อฏจทฏให้คฏให้การนั้ไ้เกิดมฏจฏกรความตั้งใจและเมือกฏอนที่ศฏลจจะรับฟังคฏให้การของจํเญนั้ศฏลจจะต้องให้คฏแนะนฏหรือแจ้งแกจํเญเสียกฏอนในรฏยละเอียดยในเรืองที่เกี่ยวช้องกับข้อหฏที่ฟ้อง

^{๕๔} US. Federal Rules of Criminal Procedure, Rule 11

ในส่วนของการต่อรองคำรับสารภาพนั้น แต่ละมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาก็มีรายละเอียดในเนื้อหาที่แตกต่างกันบ้าง แต่โดยหลักแล้วยังต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย The Federal Rule of Criminal Procedure มาตรา ๑๑ อนุ ๑ ซึ่งวางหลักการต่อรองคำรับสารภาพว่าต้องอยู่ในหลักแห่งสัญญาและหลักการคุ้มครองสิทธิของบุคคล (Due Process)

ซึ่งหลักสัญญามีเงื่อนไขของการกระทำสัญญาต้องประกอบด้วย ความสมัครใจ ความปราศจากอคติ และหลักการคุ้มครองสิทธิของบุคคล (Due Process) มีเงื่อนไขของคำให้การว่าต้องประกอบด้วย ความสมัครใจและความมีสติรู้ถึงผลของการกระทำซึ่งทั้งสองหลักมีความสอดคล้องกัน

๔.๓ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพ

๔.๓.๑ พนักงานอัยการจะเป็นผู้ต่อรองกับผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยพิจารณาพยานหลักฐานที่สามารถใช้ดำเนินคดีกับจำเลย ประเมินความเสี่ยงในการต่อสู้คดีกับจำเลย พิจารณาคูณค่าของคำรับสารภาพ กล่าวคือถ้าหากมีพยานหลักฐานแน่นหนาพนักงานอัยการอาจไม่ต้องกระทำการต่อรองคำรับสารภาพ

๔.๓.๒ ผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือทนาย ปกติผู้ต้องหาหรือจำเลยมักจะเป็นผู้ที่ได้รับข้อเสนอจากอัยการในการต่อรองคำรับสารภาพ แต่การพิจารณาการต่อรองคำรับสารภาพนั้นเป็นเรื่องยากลำบากสำหรับผู้ต้องหาหรือจำเลยเพราะไม่ใช่ นักกฎหมาย จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีทนายความเข้ามาช่วยเหลือในการพิจารณา ซึ่งปรากฏตาม The Federal Rule of Criminal Procedure มาตรา ๑๑ อนุ c ให้สิทธิที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะมีทนายความเข้ามาช่วยเหลือ

๔.๓.๓ ศาล ตาม The Federal Rule of Criminal Procedure 11 ไม่ได้เปิดโอกาสให้ศาลเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพ ศาลจะต้องวางตัวเป็นกลางและมีหน้าที่ให้ความเห็น

ชอบกับข้อตกลงที่นำเสนอมายังศาล หากศาลเข้ามาเกี่ยวข้องในการ
เจรจาต่อรองจะถือว่าการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพเป็นไปโดยขาด
ความสมัครใจ

๔.๓.๔ ผู้เสียหายนั้นมีส่วนร่วมกับการเจรจาต่อรองข้างน้อย มีบทบาทเฉพาะในเรื่องการแสดงความเห็น (right to present) และมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูล (right to be informed) เท่านั้น

๔.๔ รูปแบบของความตกลงในการต่อรองคำรับสารภาพ

๔.๔.๑ การต่อรองฟ็อง (Charge Bargaining) การต่อรองฟ็องเป็นการต่อรองคำรับสารภาพที่พนักงานอัยการตกลงจะฟ็องคดีในลักษณะที่เป็นคุณต่อผู้ต้องหา แลกเปลี่ยนกับการให้การรับสารภาพของผู้ต้องหา การฟ็องคดีในลักษณะที่เป็นคุณของอัยการอาจแลกเปลี่ยนด้วยการลดจำนวนคดี หรือลดความรุนแรงของข้อหาในการฟ็องคดีหรือทั้งสองอย่างเพื่อแลกกับคำให้การรับสารภาพของจำเลย แต่การต่อรองคำรับสารภาพของจำเลยนั้นต้องเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกัน

๔.๔.๒ การต่อรองคำพิพากษาของศาล (Sentence Bargaining)
การต่อรองคำพิพากษาคือการที่จำเลยให้การรับสารภาพ เพื่อแลกเปลี่ยน
กับการที่พนักงานอัยการจะทำความเห็นหรือไม่คัดค้านให้มีการพิพากษา
ลดหย่อนโทษ หรือตกลงให้มีคำพิพากษาเป็นการเฉพาะคดี

๔.๔.๒.๑ ขั้นตอนของการพิจารณาการต่อรองคำรับสารภาพในรูปแบบต่างๆ นั้นในชั้นศาลตาม The Federal Rule of Criminal Procedure, Article 11 ได้เปิดโอกาสให้ศาลได้พิจารณาข้อตกลงของการต่อรองคำรับสารภาพ โดยศาลจะรับรู้ว่าการต่อรองคำรับสารภาพจากการถามจำเลยในเวลาที่ยอมให้การรับสารภาพ หรือรับรู้จากการนำเสนอการต่อรองคำรับสารภาพของอัยการหรือจำเลยเมื่อศาลรับรู้แล้วก็จะทำการพิจารณาว่าจะรับหรือปฏิเสธข้อตกลง โดยการพิจารณาของ

การกระทำร่วมกันที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานของกลุ่มสมาชิกในการวางแผนและการดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือในกิจการที่มีวัตถุประสงค์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

องค์กรอาชญากรรมจะมีการจัดรูปแบบการกระทำผิดอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงและแบ่งหน้าที่ในการทำงานกัน ปกปิดการดำเนินการเป็นความลับ และมีการใช้อิทธิพลทั้งทางด้านการเงินและความรุนแรงเพื่อให้การกระทำผิดได้ผลรวมทั้งการหลบเลี่ยงการตรวจสอบจับกุมของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ยังใช้อิทธิพลในการข่มขู่หรือฆ่าพยานรวมทั้งใช้การติดสินบนเจ้าหน้าที่ทุกระดับเพื่อช่วยเหลือในการกระทำผิดและให้หลุดพ้นความผิดอีกด้วย^๖

๑. องค์กรอาชญากรรมที่มีมาแต่ดั้งเดิม

องค์กรอาชญากรรมที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม เป็นกลุ่มอาชญากรรมที่มีการจัดตั้งมาแต่สมัยโบราณ องค์กรอาชญากรรมที่สำคัญบางส่วนได้แก่

๑.๑ อังยี เป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการ มีความมุ่งหมายอันมิชอบด้วยกฎหมาย เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕

๑.๒ มาเฟีย (Mafia) เป็นองค์กรอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ โดยมีจุดกำเนิดมาจากเกาะซิซิลี ประเทศอิตาลี และแพร่หลายไปในประเทศสหรัฐอเมริกา

๑.๓ ยากุซ่า (Yakuza) เป็นองค์กรที่มีมาแต่โบราณในประเทศญี่ปุ่น

^๖ พลตำรวจตรีวิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์และพันตำรวจเอกทศเทพ นิราศะบุตร. ประเภทอาชญากรรม เอกสารการสอนชุดวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาหน่วยที่ ๑-๗ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๑). หน้า ๙๘

และได้ปรับตัวเป็นองค์กรอาชญากรรมที่ทันสมัยประกอบอาชญากรรมต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน

๑.๔ ไตรแอดส์ (Triads) เป็นองค์กรที่มีมาแต่โบราณในจีน เริ่มจากการต่อต้านกับพวกแมนจูและเปลี่ยนแนวมาประกอบอาชญากรรมปัจจุบันยังก่ออาชญากรรมต่อเนื่อง ซึ่งได้แตกสาขาออกเป็นกลุ่มต่างๆ มีพื้นที่ดำเนินการส่วนใหญ่ใน ฮองกง มาเก๊า จีน และประเทศอื่นในแถบเอเชียโดยแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่ม ๑๔ เค เป็นต้น

๒. องค์กรอาชญากรรมรุ่นใหม่

องค์กรอาชญากรรมรุ่นใหม่ เป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีจัดตั้งขึ้นและพัฒนารูปแบบขึ้นมาและดำเนินกิจกรรมภายในระยะเวลายุคปัจจุบัน กลุ่มองค์กรอาชญากรรมที่สำคัญ ได้แก่

๒.๑ กลุ่มองค์กรอาชญากรรมโคลัมเบียซึ่งค้าโคเคน (Columbia Cartel) มีอำนาจอิทธิพลสามารถสู้รบกับกองกำลังของรัฐบาลได้และเป็นผู้ผลิตโคเคนส่งขายไปทั่วโลกโดยมีตลาดใหญ่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา

๒.๒ กลุ่มองค์กรอาชญากรรมรัสเซีย ซึ่งมีมานานและทำกิจกรรมหลายอย่างแต่มาทำกิจกรรมแพร่หลาย มีประสิทธิภาพ เป็นอันตรายต่อสังคมโลกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลาย และหน่วยงานทางทหารของรัสเซียต้องลดขนาดลงเพราะปัญหาด้านงบประมาณ

เจ้าหน้าที่ทหารหน่วยพิเศษซึ่งได้รับการฝึกฝนให้เป็นหน่วยกำจัดศัตรูซึ่งส่วนหนึ่งเป็นสมาชิกองค์กรสืบราชการลับ KGB เข้าร่วมกับขบวนการองค์กรอาชญากรรมเพราะต้องการรายได้ในสังคมรัสเซียซึ่งวุ่นวายและสับสนในช่วงของการเปลี่ยนผ่านระบบเศรษฐกิจและการปกครอง สมาชิกกลุ่มนี้ทำหน้าที่กำจัดฝ่ายตรงข้าม

๕. มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์^{๕๙}

ในประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเด็กและผู้หญิงโดยตรง คือ Trafficking and Victim Protection Act of 2000 กฎหมายฉบับนี้ของสหรัฐอเมริกามีความสอดคล้องกับพิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะเด็กและสตรีซึ่งมีเจตนารมณ์ปกป้องผู้เสียหายจากการถูกนำมาค้า ตามกฎหมายดังกล่าวมีการสร้างมาตรการในการปราบปรามการค้ามนุษย์

และนอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกายังใช้วิธีทางการทูตในการเจรจาต่อรอง การกดดันผ่านทางสถานทูตและเวทีทางการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศต่างๆ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการปราบปรามการค้ามนุษย์ด้วย

องค์กรในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ของสหรัฐอเมริกา^{๖๐}

ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดให้ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาจัดตั้งหน่วยงานพิเศษในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (The Secretary of State)

๒. ผู้บริหารหน่วยงานในการพัฒนาระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Administrator of the United States Agency for

^{๕๙} สรรพสิทธิ์ คุมประพันธ์ และพยงค์ศรี ชันธิกุล. “มาตรการในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก” (รายงานการวิจัยโครงการการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖. หน้า ๕๓-๕๔

^{๖๐} Trafficking and Victim Protection Act, Article 105. “Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking”.

International Development)

๓. อัยการสูงสุด(Attorney General)

๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน (The Secretary of Labour)

๕. รัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพและการบริการสังคม (The Secretary of Health and Human Services)

๖. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรอง (The Director of Central Intelligence) และเจ้าหน้าที่อื่นที่ประธานาธิบดีเห็นสมควร

ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เล็งเห็นว่าปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่มีความโยงใยกันระหว่างประเทศเป็นเครือข่ายองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันและปราบปรามจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันระหว่างประเทศ ประเทศในโลกนี้ไม่ว่าจะเป็นมหาอำนาจยิ่งใหญ่เพียงใดก็ไม่สามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้ด้วยตนเองเพียงลำพัง

สหรัฐอเมริกาจึงได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นแกนนำของหน่วยงานนี้ และตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดรายละเอียดให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือประเทศอื่นในการพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับการขจัดการค้ามนุษย์ให้ได้มาตรฐานขั้นต่ำตามที่กฎหมายของสหรัฐกำหนดไว้ (Minimum Standard for the Elimination of Trafficking) เช่น

เทคนิคการสืบสวนสอบสวน การให้ความรู้ในด้านการคุ้มครองผู้เสียหาย การแลกเปลี่ยนศึกษาดูงาน การจัดหาเงินทุนช่วยเหลือ รวมทั้งให้คำปรึกษา โดยอาจให้ความช่วยเหลือกับรัฐบาลของประเทศดังกล่าวโดยตรงหรือผ่านทางองค์กรระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกายังให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรเอกชนต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าว ประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นว่าปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้ามนุษย์

ข้ามชาติขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วอันเกิดมาจากปัญหาองค์การอาชญากรรมและการฉ้อราษฎร์บังหลวงของประเทศต้นทาง (country of origin) และประเทศทางผ่าน (country of transit) รวมทั้งประเทศปลายทาง (country of destination)

ซึ่งการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นตัวขัดขวางกระบวนการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างมาก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนยังมีส่วนร่วมในการค้ามนุษย์และมีส่วนช่วยเหลือองค์การอาชญากรรมที่ค้ามนุษย์อีกด้วย

ดังนั้นแนวการปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาจะดำเนินการในรูปแบบความร่วมมือทวิภาคี หรือพหุภาคีกับประเทศต่างๆ นอกจากประเทศสหรัฐอเมริกาจะให้ความช่วยเหลือแล้ว แต่หากประเทศใดไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่พยายามให้ความร่วมมือก็อาจมีมาตรการการลงดให้ช่วยเหลือทางด้านต่างๆ ที่ไม่ใช่เรื่องการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมหรือทางการค้า เป็นการกดดันประเทศเหล่านั้นอีกทางหนึ่ง

บางครั้งอาจทำให้นานาประเทศมองว่าการกระทำของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นการแทรกแซงอำนาจทางการปกครองของต่างประเทศ

รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกามุ่งเน้นที่จะให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่อของการค้ามนุษย์ เพราะมีแนวความคิดที่ว่าผู้เสียหายหรือเหยื่อของการค้ามนุษย์เป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การได้มาซึ่งพยานหลักฐานในการปราบปรามคนกลาง ผู้รับประโยชน์และองค์การอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

เคยมีกรณีตัวอย่างหลายครั้งที่เหยื่อของการค้ามนุษย์ต้องตกเป็นผู้ต้องหาในความผิดฐานลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต การใช้เอกสารปลอม ซึ่งนอกจากจะเป็นการซ้ำเติมผู้เสียหายแล้วยังเป็นการทำลายพยานหลักฐานที่สำคัญในทางคดีด้วย

และอาจส่งผลกระทบต่อมาตรการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

๖. มาตรการกำหนดให้การขัดขวางกระบวนการยุติธรรมเป็นความผิดอาญา^{๖๐}

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีกฎหมายการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมบัญญัติไว้โดยเฉพาะเป็นหมวดหมู่ มีพัฒนาการของกฎหมายที่เป็นระบบและครอบคลุมความผิดต่างๆ เกี่ยวกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมโดยละเอียด

โดยบัญญัติไว้ใน Title 18 ของ U.S.C.A. มาตรา ๑๕๐๑-๑๕๐๘ ซึ่งห้ามการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมและปกป้องความเที่ยงธรรมของกระบวนการพิจารณาของศาลสหพันธรัฐและของหน่วยงานอื่นของรัฐ

บทบัญญัติเกี่ยวกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมในขอบเขตที่กว้างกว่าที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (ข้อ ๒๓) ตัวอย่างเช่น

มาตรา ๑๕๐๖ บัญญัติให้ผู้ที่ทำการขโมยเปลี่ยนแปลง หรือปลอมเอกสาร หมายต่างๆ ของศาลซึ่งอาจทำให้มีการกลับคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอาจตกเป็นโมฆะหรือไม่มีผลถือว่าการกระทำดังกล่าวผิดกฎหมายต้องรับโทษทางอาญา

มาตรา ๑๕๐๗ บัญญัติให้ผู้ที่ถือป้าย หรือเดินขบวนในหรือใกล้

^{๖๐} สุทธิพล ทวีชัยการและอารยะ ชีระภัทรานันท์. “การกำหนดความผิดฐานขัดขวางความยุติธรรม” (รายงานการวิจัยโครงการการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖. หน้า ๔๗-๔๙

ที่ทำการของศาล หรือในหรือใกล้บ้านของผู้พิพากษา ลูกขุน พยาน หรือเจ้าหน้าที่ศาล โดยมีเจตนาที่จะขัดขวางหรือประวิง การบริหาร ความยุติธรรมหรือการปฏิบัติหน้าที่ของศาล ลูกขุน พยาน หรือเจ้าหน้าที่ศาล จะต้องรับโทษทางอาญาด้วย

มาตรา ๑๕๐๘ บัญญัติให้ผู้ที่ทำการบันทึก หรือทำการพยายาม บันทึกการกระบวนพิจารณาของคณะลูกขุนหรือแอบฟังหรือ พยายามจะฟังการดำเนินกระบวนพิจารณาของคณะลูกขุน จะต้อง รับโทษทางอาญา

มาตรา ๑๕๑๓ บัญญัติให้ผู้ที่ทำความผิดอาชญาฐานฆ่าผู้อื่น พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย หรือทำให้ทรัพย์สินผู้อื่นเสียหาย เพื่อแก้แค้น (retaliate) เพราะผู้นั้นไปเบิกความหรือเสนอพยานหลักฐาน

ซึ่งกรณีตามมาตราทั้งสี่ดังกล่าวแม้จะเกี่ยวข้องกับความผิดฐาน ขัดขวางกระบวนกรายุติธรรม แต่บทบัญญัติข้อ ๒๓ แห่งอนุสัญญาฯ ครอบคลุมไปไม่ถึง

มาตรา ๑๕๐๓ เรียกกันโดยทั่วไปว่า Omnibus Obstruction Provision^{๒๒} เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการขัดขวางกระบวนกรายุติธรรม ที่สำคัญมาก มีความมุ่งหมายในการคุ้มครองผู้เข้าร่วมในการดำเนิน กระบวนกรายุติธรรมและป้องกันมิให้มีการใช้กระบวนกรายุติธรรม ไปในทางที่มีขอบในระหว่างที่มีการพิจารณาคดีในศาลของประเทศ สหรัฐอเมริกา

รวมทั้งเพื่อเป็นหลักประกันว่าอาชญากรจะไม่สามารถหลีกเลี่ยง เจตนารมณ์ของกฎหมายโดยการใช้วิธีการใหม่ๆ เพื่อแทรกแซงการ บริหารกระบวนกรายุติธรรม มาตรา ๑๕๐๓ มีข้อห้ามการใช้อิทธิพล โดยทุจริตต่อลูกขุนหรือเจ้าหน้าที่ศาลโดยการข่มขู่ หรือใช้กำลัง มี ข้อห้ามการกระทำใดๆ ที่จะกระทบกระเทือนต่อการบริหารกระบวน

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน หน้า ๔๔.

การยุติธรรมที่เหมาะสม มาตรา ๑๕๐๓ นี้ใช้บังคับทั้งการดำเนินการพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญารวมทั้งใช้ในกรณีที่มีการพยายามขัดขวางกระบวนการยุติธรรมด้วย

สำหรับองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๑๕๐๓ นั้น รัฐมีภาระต้องพิสูจน์ว่า

๑. จำเลยมีความเชื่อมโยงกับกระบวนการพิจารณาคดีที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ

๒. จำเลยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนั้นและ

๓. จำเลยกระทำการโดยทุจริตมีเจตนาที่จะขัดขวางหรือแทรกแซงการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีหรือการบริหารกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม

การพิจารณาถึงเจตนาตามมาตรา ๑๕๐๓ นี้ต้องดูความสัมพันธ์กันทั้งในด้านเวลา สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าในกรณีที่มีการพยายาม การพยายามนั้นจะต้องเป็นผลที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและเป็นเหตุที่ทำให้เกิดการแทรกแซงการบริหารกระบวนการยุติธรรมในการพิจารณาถึงเจตนาโดยทุจริต (corrupt intent)

ศาลประเทศสหรัฐอเมริกาได้เคยวางแนวไว้ในคำพิพากษาในลักษณะที่ถือว่าเป็นเจตนาพิเศษ (specific intent) ซึ่งเป็น mens rea ในระดับที่สำคัญที่สุด ซึ่งเป็นเจตนาที่จะทำผิดกฎหมาย โดยรัฐจะต้องแสดงให้เห็นว่าจำเลยรู้และมีเจตนากระทำการซึ่งสามารถเห็นได้ว่าสมเหตุสมผลในการที่จะส่งผลให้เป็นการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมและเจตนาพิเศษนี้ยังสามารถพิสูจน์ได้จากพยานพฤติเหตุแวดล้อมด้วย^{๖๓}

มาตรา ๑๕๑๒ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองพยานในสองแนวทาง

^{๖๓} เรื่องเดียวกัน หน้า ๔๘.

กล่าวคือแนวทางแรก ขยายการคุ้มครองอย่างกว้าง ซึ่งศาลตีความให้ครอบคลุมถึงผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นพยานของคณะลูกขุนและพนักงานสอบสวน แนวทางที่สอง โดยการเพิ่มเติมกฎหมายและแนวการตีความ ในปัจจุบันมาตรา ๑๕๑๒ ใช้กับการแทรกแซงพยานหลักฐานทุกกรณี ไม่เฉพาะแต่กรณีที่มีการใช้กำลังหรือข่มขู่พยานเท่านั้น

สำหรับองค์ประกอบความผิดของมาตรา ๑๕๑๒ (b) รัฐจะต้อง พิสูจน์ ๔ ประการเพื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยกระทำความผิดฐานแทรกแซงพยานดังนี้

๑. กระทำโดยรู้ (กระทำโดยมีเจตนา)

๒. เป็นการกระทำโดยการใช้อำนาจข่มขู่ ประพฤติโดยมิชอบ หรือชักชวนโดยทุจริตต่อผู้อื่น

๓. กระทำด้วยเจตนาที่จะใช้อิทธิพลที่มีทำให้กระบวนการล่าช้าหรือป้องกันไม่ให้มีการเบิกความ หรือเป็นเหตุให้บุคคลอื่นปกปิดข้อมูลเอกสารหรือคำเบิกความ และ

๔. เป็นการแทรกแซงในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

องค์ประกอบประการที่ ๒ ในส่วนการกระทำโดยใช้อำนาจหรือข่มขู่ นั้น กฎหมายเน้นไปที่ความพยายามของจำเลยที่จะสกัดกั้นกระบวนการยุติธรรมมากกว่าผลสำเร็จของการกระทำ^{๖๔}

๗. มาตรการต่อต้านการทุจริตจ้อราษฎร์บังหลวง^{๖๕}

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่สามารถแก้ปัญหาเรื่อง

^{๖๔} เรื่องเดียวกัน. หน้าเดียวกัน.

^{๖๕} ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐและองอาจ เทียนหิรัญ. “มาตรการต่อต้านการจ้อราษฎร์บังหลวง.” (รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๕๖). หน้า ๓๔-๔๒.

การทุจริตฉอราษฏรบังหลวงได้อย่ำงมีประสิทธิภำพ ปัญหำการทุจริตฉอราษฏรบังหลวงในอดีตลดลงอย่ำงมำกสืบเนื่องมำจำกปัจจัยต่ำงๆ เช่นการดำเนินคดีกับผู้กระทำควำมผิดอย่ำงจริงจ่ง ทำให้อมีการลงโทษเจ้ำหน้ำที่ของรฐที่ทุจริตฉอราษฏรบังหลวงเป็นจำนวนมำก และสือมวลงชนชนนงต่ำงๆ นำเสนอข่ำวเกี่ยวกับการทุจริตฉอราษฏรบังหลวงที่มีลักษณะร่ำยแรงหลำยๆ เรืองอยู่เสมอ

และมีการรณรงคํตอด้ำนการทุจริตฉอราษฏรบังหลวงอย่ำงตอเนื่อง แต่กียังพบปัญหำการทุจริตเกิดขึ้นอยู่บ้ำงโดยเฉพาะในหน่วยงำนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่ำหน้ำที่ในการบังคับใช้กฎหมาย (enforcement) และนอกจำกนี้ประเทศสหรัฐอเมริกายังเป็นประเทศผู้นำในเรื่องการตอด้ำนการทุจริตฉอราษฏรบังหลวงระหว่ำงประเทศอื่กด้วย

การทุจริตฉอราษฏรบังหลวงในประเทศสหรัฐอเมริกาในกระบวนการยุติธรรมนั้นส่วใหญ่จะเกิดขึ้นในหน่วยงำนของเจ้ำหน้ำที่ตำรวจ เพราะเป็นพนักงำนของรฐที่มีเงินเดือนน้อยกว่ำพนักงำนอัยการและผู้พิพำกษำและเจ้ำหน้ำที่ตำรวจมีความใกล้ชิดกับประชาชนมำกที่สุด ทำให้อมีโอกำสในการรับสินบนกระทำผิดกฎหมายมำกกว่ำและหลำยรูปแบบ

จำกการร่ำยงำนของคณะกรรรมการแนพ (Knapp Commission) ซึ่ง มีหน้ำที่ศึกษาประเด็นการทุจริตฉอราษฏรบังหลวงของเจ้ำหน้ำที่ตำรวจในสหรัฐอเมริกา โดยได้รับกำรแต่งตั้งจำกน่ำยกรัฐมนตริมหำนครนิวยอร์กในเดือนพฤษภำคม พ.ศ. ๒๕๑๓ พบว่ำผู้ที่ให้สินบนเจ้ำหน้ำที่ตำรวจมีตั้งแต่ประชาชนทั่วไปจนถึงองคํกรอชญำกรรรม ประชาชนทั่วไปผู้ให้สินบนส่วใหญ่จะเป็นควำมผิดเล็กน้อย ต่ำงจำกองคํกรอชญำกรรรมซึ่งจะมีการให้สินบนเพื่อควำมสะดวกในการกระทำควำมผิดในลักษณะที่ร่ำยแรงกว่ำ

นอกจากนั้นยังมีการรับสินบนของพนักงานอัยการและผู้พิพากษาเพราะเป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจในการดำเนินอรรถคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ตรวจสอบการทุจริตเป็นไปโดยยากลำบาก รวมทั้งการได้ตำแหน่งมาของพนักงานอัยการและผู้พิพากษาส่วนใหญ่จะมีนักการเมืองมาเกี่ยวข้องเสมอ^{๖๖}

กฎหมายการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐต่างๆ บัญญัติให้การกระทำทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในรูปแบบต่างๆ เป็นความผิด เช่น การให้สินบน การใช้อำนาจรัฐโดยไม่ชอบการยกยอกทรัพย์สิน และยังมีบทบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ

ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของมลรัฐ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลาง

นอกจากนี้ยังมีประมวลจริยธรรม (Code of Ethical Conduct) ข้อบังคับทางการปกครอง (Administrative Regulations) และระเบียบขององค์กร (Presidential Orders) เพื่อใช้ต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงอีกด้วย โดยปกติมาตรการในการลงโทษในความผิดฐานทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาค่อนข้างรุนแรง กฎหมายเปิดช่องให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้น้อยมาก^{๖๗}

ในประเทศสหรัฐอเมริกามีสำนักงาน Federal Bureau of Inves-

^{๖๖} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๓๗.

^{๖๗} Castberg, A.D. Corruption in Japan and the US, UNAFEI Resource Material Series No. 56, Tokyo, Japan (2000), pp. 435-439.

tigation หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า FBI ซึ่งสังกัดกระทรวงยุติธรรม มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี FBI ซึ่งรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกาให้อำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการ มีอำนาจในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงที่แสวงหาประโยชน์จากการใช้อำนาจของรัฐโดยมิชอบ เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงเหล่านั้นมีอำนาจมีอิทธิพลส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่

และนอกจากนี้ภายในสำนักงานของ FBI เองก็มีการตรวจสอบประวัติและคัดเลือกผู้เข้ามาทำงานในสำนักงานสืบสวนและสอบสวนกลางหรือ FBI เพื่อป้องกันการทุจริตในหน่วยงานซึ่งอาจส่งผลกระทบอย่างมากต่อรัฐบาลโดยภาพรวมสำนักงาน FBI ประสบความสำเร็จในการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในระดับที่น่าพอใจ

อันเนื่องมาจากการให้ความร่วมมือของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของ FBI มีความซื่อสัตย์ในหน้าที่มีความตั้งใจและภาคภูมิใจในงานของตนเองและรัฐบาลมีนโยบายในการทำงานที่ชัดเจน และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในรัฐบาลเป็นอย่างดี เช่น สำนักงานตรวจสอบบัญชี (Government Accounting Office) หรือ GAO และยังมีสำนักงานอัยการ (The Offices of The United States Attorneys) และศาลยุติธรรม^{๖๔}

นอกจากจะมีมาตรการทางด้านกฎหมายแล้วประเทศสหรัฐอเมริกายังมีมาตรการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณให้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและอบรมคุณธรรมที่ดีให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอบรมคือ The United States

^{๖๔} DeFeo, M.A: Prevention and Repression of Corruption Within A Law Enforcement Agency, UNAFEI Resource Material Series No. 56, Tokyo, Japan (2000), pp. 440-454.

Office of Government Ethics

และหน่วยงานนี้ยังมีอำนาจในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง ได้แก่ ประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี วุฒิสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งที่ทำงานเกี่ยวข้อง กับผลประโยชน์ต่างๆ เปิดเผยแพร่รายได้และแสดงที่มาของรายได้ในแต่ละปี และห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับประโยชน์จากบุคคลใดๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียหายต่อประโยชน์ของรัฐ

สหรัฐอเมริกามีบทบาทเป็นผู้นำร่องในการต่อต้านการทุจริตจ่อ ราชอาณาจักรบังกลาเทศระหว่างประเทศเพราะเล็งเห็นว่ากฎหมายของแต่ละ ประเทศไม่ครอบคลุมถึงการทุจริตจ่อราชอาณาจักรบังกลาเทศระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกาจึงได้ร่วมมือกับประเทศต่างๆ และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อจัดตั้งกลุ่มในการต่อต้านการจ่อราชอาณาจักรบังกลาเทศ

เช่นกลุ่ม Organization of Economic Cooperation and Development (OECD), World Bank International Monetary Fund (IMF), United Nations, Global Coalition for Africa และในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ สหรัฐอเมริกาและ ประเทศต่างๆ อีก ๓๐ ประเทศได้ลงนามในอนุสัญญา The OEC Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transaction เพื่อต่อต้านการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างประเทศ^{๖๙}

๘. เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ

๘.๑ การดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์

ยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านต่างๆ มากมาย ในขณะที่เดียวกันองค์กรอาชญากรรมก็อาศัยความ

^{๖๙} ทวีเกียรติ มินะกนิษฐและองอาจ เทียนหิรัญ. เรื่องเดียวกัน หน้า 46.

เจริญดังกล่าวมาพัฒนาศักยภาพองค์กรอาชญากรรมของตนด้วย ดังนั้นรัฐบาลของแต่ละประเทศจำเป็นต้องหามาตรการในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมเหล่านั้น

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีกฎหมายรับรองสิทธิของประชาชนในการติดต่อสื่อสารไว้โดยชัดแจ้งในรัฐธรรมนูญ "สิทธิของบุคคลที่จะมีความปลอดภัยมั่นคงในร่างกาย เคหสถาน เอกสาร และวัตถุสิ่งของต่อการค้น การยึด และการจับที่ไม่มีเหตุอันสมควร จะถูกล่วงละเมิดมิได้และห้ามมิให้มีการออกหมายจับ

เว้นแต่จะโดยมีเหตุอันสมควร ซึ่งได้มาโดยการสืบสวนหรือปฏิญาณตนและหมายนั้นจะต้องระบุเฉพาะเจาะจงถึงสถานที่ซึ่งจะถูกค้น ตัวบุคคลที่จะถูกจับและสิ่งของที่จะถูกยึด" The Omnibus Crime Control and Safe Street Act 1968 มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและการให้รัฐสามารถใช้วิธีการ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการบังคับใช้กฎหมายที่ได้ผล

เหตุในการร้องขอให้ดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์

แม้ตามมาตรา ๒๕๑๑^{๑๐} ในกฎหมาย The Omnibus Crime Control and Safe Street Act 1968 จะมีบทบัญญัติห้ามดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล แต่เนื่องจากเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและการป้องกันอาชญากรรมบางประเภท ซึ่งไม่สามารถสืบสวนสอบสวนได้ดีด้วยวิธีการแบบปกติ จึงมีข้อยกเว้นไว้ให้มีการดักฟังได้

ความผิดอาญาที่อาจถูกดักฟังได้ตาม The Omnibus Crime Control and Safe Street Act 1968 มาตรา ๒๕๑๖ (๑) ส่วนใหญ่จะเป็นความ

^{๑๐} ดู Title 18 U.S.C.A. in Chapter 119-Wire and Electronic Communications Interception and Interception of Oral Communications. Articles 2510-2522.

ผิดที่ลักษณะการก่อคดีที่มีความรุนแรงหรือในความผิดที่อาจส่งผลกระทบอย่างมากต่อความมั่นคงของประเทศ รวมถึงการกระทำที่อาจเป็นการขัดขวางต่อการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งความผิดสำคัญที่อาจถูกดักฟังได้ เช่น

ความผิดที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือจำคุกเกิน ๑ ปี

ความผิดเกี่ยวกับการก่อวินาศกรรมอุปกรณ์นิวเคลียร์หรือพลังงาน

ความผิดเกี่ยวกับการก่อกบฏ การก่อจลาจล

ความผิดเกี่ยวกับการปล้นทรัพย์ การชิงทรัพย์ กระโชกทรัพย์

การให้สินบนเจ้าพนักงานและพยาน

ความผิดเกี่ยวกับการใช้ระเบิดโดยผิดกฎหมาย

ความผิดเกี่ยวกับการขัดขวางการบังคับใช้กฎหมาย การขัดขวางการสืบพยานในคดีอาญา

ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบฆ่า การลักพาตัว

ความผิดเกี่ยวกับการเสนอให้หรือชักชวนให้มีอิทธิพลต่อการดำเนินการของโครงการผลประโยชน์ของลูกจ้าง

ความผิดเกี่ยวข้องกับธุรกิจทางการเงินในทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ความผิดเกี่ยวกับข้อโกงสถานีวิทยุโทรทัศน

ความผิดเกี่ยวกับการละเมิดมาตรการคุ้มครองพยาน

ความผิดเกี่ยวกับการข่มขู่หรือกดดันต่อเจ้าพนักงานของรัฐบาลสหรัฐ

ความผิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนบทบัญญัติประมวลรัษฎากร

ความผิดเกี่ยวกับสละอากาศยาน การจารกรรมต่างๆ

ความผิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการสมคบต่างๆ

องค์กรที่มีอำนาจอนุญาตให้ดักฟังและการพิจารณาคำร้อง ขอดักฟัง

การที่เจ้าพนักงานของรัฐจะกระทำการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์นั้น จะต้องยื่นคำขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อศาลที่มีเขตอำนาจ พร้อมทั้งสาบานหรือปฏิญาณตนต่อผู้พิพากษา

ในคำร้องขอดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดต่อไปนี้^{๑๐}

๑. รายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายที่ทำคำร้องขอดักฟังและเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตตามคำร้อง

๒. รายละเอียดที่ครบถ้วนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคำร้องที่ให้เหตุผลได้ถึงเหตุที่ศาลควรมีคำสั่งอนุญาต รวมทั้ง

๒.๑ รายละเอียดเกี่ยวกับความผิดโดยเฉพาะซึ่งได้เกิดขึ้น กำลังเกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดขึ้น

๒.๒ รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะและสถานที่ตั้งเครื่องดักฟัง

๒.๓ รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของการสื่อสารที่จะดักฟัง

๒.๔ รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลซึ่งการสื่อสารของเขาจะถูกดักฟัง ถ้าหากสามารถระบุได้

๓. รายละเอียดที่แสดงว่าได้มีการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีอื่นแล้วแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ และเหตุผลที่แสดงว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จหากใช้วิธีการอื่นหรือจะเป็นอันตรายเกินควร

๔. ระยะเวลาที่ขออนุญาตดักฟัง ถ้าโดยลักษณะแห่ง

^{๑๐} สุชาติ ตระกูลเกษมสุข. “การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากการดักฟังทางโทรศัพท์.” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๓). หน้า ๗๗-๗๘.

การดักฟังมีว่า การอนุญาตเพื่อดักฟังไม่อาจยุติโดยอัตโนมัติ เมื่อการสื่อสารประเภทที่ระบุไว้ได้รับแล้วในโอกาสแรก รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงโดยเฉพาะต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการสื่อสารในประเภทเดียวกันเพิ่มเติมอีกในภายหลัง

๕. รายละเอียดที่ครบถ้วนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเรื่องคำร้องที่ผ่านมาทั้งหมดที่บุคคล ผู้อนุญาตและทำคำร้องได้ทราบยื่นต่อผู้พิพากษาใดๆ เพื่อขออนุญาตดักฟังหรือเพื่อขอรับรองการดักฟังการสื่อสารทางสาย ทางคำพูดหรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลใดๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เครื่องอำนวยความสะดวกหรือสถานที่ที่ระบุในคำร้อง

๖. กรณีที่เป็นคำร้องขอขยายระยะเวลาดักฟัง จะต้องระบุว่าการดักฟังยังได้ข้อมูลไม่เป็นที่น่าพอใจหรือคำอธิบายที่มีเหตุผลถึงการล้มเหลวที่จะได้รับจากการดักฟังที่ผ่านมา

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำร้องขอดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์^{๗๖}

ในการที่ศาลในประเทศสหรัฐอเมริกาจะพิจารณาอนุญาตให้ทำการดักฟังทางโทรศัพท์ได้นั้น จะต้องพิจารณาฟังได้ว่ามีเหตุอันควรอนุญาตดังต่อไปนี้

๑. มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดหรือได้กระทำความผิดเกี่ยวกับความผิดเฉพาะที่ระบุไว้ตามกฎหมาย

๒. มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดักฟังนั้น

๓. ได้มีการพยายามใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนโดยวิธีปกติแล้ว ล้มเหลวหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จแม้จะมีการพยายามหรือการดำเนินการตามวิธีปกติจะเกิดความเสี่ยงอันตรายเกิน

^{๗๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๔. และ Title 18 U.S.C.A., Articles 2518

ควร

๔. มีเหตุอันควรเชื่อว่าเครื่องอำนวยความสะดวกหรือสถานที่ที่จะทำการดักฟังได้ใช้หรือกำลังจะถูกใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เช่ามีชื่อเป็นเจ้าของ หรือแม้ไม่ใช่เจ้าของแต่ได้ใช้สถานที่ หรือเครื่องอำนวยความสะดวกนั้นเป็นปกติ

เมื่อศาลพิจารณาคำร้องแล้วเห็นควรอนุญาตให้ดักฟังทางโทรศัพท์ได้ คำสั่งศาลที่อนุญาตให้ดักฟังนั้นจะต้องระบุบุคคลซึ่งการสื่อสารของเขาจะถูกดักฟัง สถานที่ซึ่งอนุญาตให้ดักฟัง รายละเอียดเกี่ยวกับความผิดที่เกี่ยวข้องกับการดักฟัง หน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ดักฟัง ระยะเวลาที่อนุญาตให้ดักฟัง

สำหรับระยะเวลาที่ศาลจะอนุญาตให้มีการดักฟังได้นั้นจะต้องไม่เกินกว่าความจำเป็นในการบรรลุผลตามคำร้องขออนุญาตนั้น แต่ศาลจะอนุญาตเกินกว่า ๓๐ วันไม่ได้ เว้นแต่มีกรณีจำเป็นต้องดักฟังต่อไปก็ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตต่อศาลโดยคำร้องก็ต้องระบุรายละเอียดและเหตุทำนองเดียวกับการขออนุญาตดักฟังในครั้งแรก และศาลก็จะพิจารณาขยายระยะเวลาการดักฟังโดยใช้เกณฑ์เหมือนกับ การพิจารณาคำร้องขออนุญาตดักฟังในครั้งแรกเช่นกัน

ขั้นตอนกระบวนการพิจารณาในการขออนุญาตดักฟังมีรายละเอียดมากเพื่อควบคุมการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์มิให้กระทำ ได้โดยไม่มีเหตุอันควร แต่กฎหมาย The Omnibus Crime Control and Safe Street Act 1968 ก็เล็งเห็นว่าบางกรณีอาจมีความจำเป็นที่จะต้องดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ที่ไม่อาจรอให้ได้รับการอนุญาตจากศาลก่อน จึงได้มีการวางหลักเกณฑ์ให้เจ้าพนักงานของรัฐสามารถทำการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ก่อนที่จะได้รับอนุญาตจากศาลได้ เฉพาะในกรณีมีความจำเป็นฉุกเฉินเร่งด่วนโดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้

๑. จะมีอันตรายถึงแก่ชีวิตหรืออันตรายต่อร่างกายสาหัสต่อบุคคลใดๆ โดยทันทีทันใด

๒. การสมคบกันกระทำการซึ่งเป็นการคุกคามต่อความมั่นคงแห่งรัฐหรือ

๓. การสมคบกันเป็นองค์กรอาชญากรรม

๔. กรณีที่จะทำการดักฟังนั้นต้องเป็นกรณีที่ศาลอาจออนุญาตให้ดักฟังได้

๕. เมื่อมีการดักฟังแล้ว จะต้องขออนุญาตต่อศาลภายใน ๔๘ ชั่วโมง หลังจากได้มีการเริ่มลงมือดักฟัง

แต่มาตรการในการดักฟังได้คลายความเข้มงวดลง เมื่อมีกฎหมาย The Patriot Act และตามกฎหมาย The Patriot Act ยังให้ดักการสื่อสารทาง e-mail ได้อีกด้วยดังกล่าวนำมาแล้วในตอนต้น

๙. มาตรการด้านความร่วมมือของรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกากับต่างชาติ^{๗๓}

เนื่องจากปัญหาองค์กรอาชญากรรมที่มีลักษณะจัดตั้งเป็นองค์กร ในปัจจุบันมีการติดต่อเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายระหว่างประเทศ มีการอาศัยช่องว่างทางกฎหมายที่เกี่ยวกับเขตอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชญากรรม รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องสร้างมาตรการความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายกับรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

^{๗๓} บุญญวิจักขณ์ เหล่ากothi, สุทธิมา เกิดสุข และมานิช เจริญสุข. “ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมาย ตามข้อ ๒๗” (รายงานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖). หน้า ๓๐-๓๕.

๔.๑ ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้อำนาจ อัยการสูงสุดในการก่อตั้งกองบัญชาการกลางแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (US National Central Bureau:USNCB) ขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานประสาน งานกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งภายในและต่างประเทศซึ่งเป็น สมาชิกขององค์การตำรวจสากล (INTERPOL)

๔.๒ กฎหมายว่าด้วยสัญชาติและคนเข้าเมือง

กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้สำนักงานตรวจ คนเข้าเมืองแห่งสหรัฐอเมริกาในต่างประเทศ (Oversea Immigration and Nationalization Office) มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานร่วม กับต่างประเทศโดยการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์การข่าวเกี่ยวกับคน เข้าเมือง การฝึกอบรมผู้บังคับใช้กฎหมายรวมถึงการสืบสวนและการ ดำเนินคดีกับต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมือง หรือบุคคลที่นำพาผู้หลบหนี เข้าเมือง และเมื่อสำนักตรวจคนเข้าเมืองแห่งสหรัฐอเมริกาในต่าง ประเทศ ได้ร่วมมือกับกองบัญชาการกลางแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (USNCB) แล้วจะเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพมากในการบังคับใช้ กฎหมายเพื่อการควบคุมอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะ องค์กร

๔.๓ คำสั่งประธานาธิบดี

คำสั่งของประธานาธิบดีแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ ๔๒ (Presidential Decision Directive : PDD 42) นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของ ความร่วมมือในด้านการบังคับใช้กฎหมายที่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ เพื่อการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมระหว่างประเทศ และถือว่าเป็นต้นแบบที่สหรัฐอเมริกานำมาปรับใช้ในการพัฒนาไปสู่ ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายตามข้อ ๒๗ แห่งอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งใน

ลักษณะองค์กร ค.ศ. ๒๐๐๐

๙.๔ โครงการเจ้าหน้าที่ทางการทูตทางกฎหมาย (Legal Attache Program)

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีโครงการเจ้าหน้าที่ทางการทูตทางกฎหมาย โดยมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การทูตทางด้านกฎหมาย (Legal Attache Program : Legat) ของสำนักงานสืบสวนสอบสวนของรัฐบาลสหรัฐ (FBI) ไปประจำอยู่ที่สถานทูตสหรัฐอเมริกาในประเทศต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการต่อต้านอาชญากรรมและการก่อการร้ายระหว่างประเทศ โดยการปฏิบัติการเชื่อมโยงกันกับหน่วยงานด้านความมั่นคง และด้านการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันสหรัฐอเมริกา มีสำนักงานเจ้าหน้าที่ด้านการทูตทางกฎหมายจำนวน ๓๒ แห่ง ๘๒ หน่วย การใช้โครงการดังกล่าวเป็นเครื่องมือด้านการบังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศประสบความสำเร็จอย่างสูง

๑๐. มาตรการในการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษ Multi Agency Task Force^{๙๔}

ประเทศสหรัฐอเมริกา ประสบปัญหาความเสียหายจากอาชญากรรมที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรมมาเป็นเวลานานนับแต่ยุคของ อัลคาโปน มาจนถึงการอพยพมาของมาเฟียตระกูลต่างๆ ทั้งในกรณี นิวยอร์กและบอสตันในระยะเริ่มแรกมาเพียดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมาย พื้นฐานต่างๆ เช่นการเรียกเก็บค่าคุ้มครอง การพนันเป็นต้น ต่อมาได้ขยายไปถึงการค้ายาเสพติด อาวุธเถื่อน การข่มขู่คุกคามการตามทวงหนี้ และการขยายอิทธิพลไปในสหภาพแรงงานเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ

^{๙๔} ดู www.Utdoj.gov/Criminal/ocetf.html// www.usdoj.gov/usao/txw/criminal/ocdetf.html// www.whitehousedrugpolicy.gov/nidta/index.html//2004.

ในการข่มขู่เรียกค่าคุ้มครองเป็นต้น

นอกจากนั้นในระยะหลังมีกลุ่มองค์กรอาชญากรรมอื่นๆ ที่เข้าไปปฏิบัติการอยู่ในสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแก๊งจากจีนและแก๊งจากประเทศในเอเชีย ทำให้สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่ให้สิทธิและการคุ้มครองทางรัฐธรรมนูญอย่างมาก มีประสบการณ์ในการต่อสู้กับการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอย่างดี

และจากประสบการณ์ดังกล่าวทำให้สหรัฐอเมริกาพบว่าการดำเนินการกับองค์กรอาชญากรรมเพื่อให้สามารถใช้กฎหมายลงโทษตัวการที่แท้จริงนั้นยากยิ่ง เพราะองค์กรอาชญากรรมมีทรัพยากรมากมายไม่ว่าจะเป็นกำลังคน กำลังเงิน อำนาจนอกระบบ บุคลากรที่มีความรู้ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและกฎหมาย รวมทั้งมีผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่ถูกจ้างมาเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเทคนิค เป็นระบบและมีความซับซ้อนยากต่อการที่จะหาพยานหลักฐานจับกุม รวมทั้งการใช้บริษัทบังหน้าในการดำเนินกิจการที่ผิดกฎหมายอื่นๆ

การดำเนินการโดยตำรวจหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีความชำนาญเฉพาะด้านจึงมักประสบอุปสรรคเสมอและไม่สามารถเอาผิดกับสมาชิกองค์กรอาชญากรรมได้

จากประสบการณ์ดังกล่าวทำให้สหรัฐอเมริกาต้องทบทวนบทบาทของการทำงานและต้องคิดหาวิธีบูรณาการความเชี่ยวชาญของหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้สามารถติดตาม สืบเสาะ หาร่องรอยและพยานหลักฐานของการกระทำความผิดได้อย่างเป็นระบบเพียงพอที่จะเอาผิดกับสมาชิกองค์กรอาชญากรรมได้

ดังนั้นจึงได้ตั้งหน่วยงานพิเศษโดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ เข้าเป็นหน่วยงานเดียวและเรียกหน่วยงานนี้ว่าหน่วยงานผสมหลายกรมกอง หรือ Multi Agency Task Force และอาจเทียบได้กับหน่วยงานของไทยคือหน่วยงาน กอ.รมน.ในอดีต หน่วยงานของ

สหรัฐอเมริกาประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จากหลายหน่วยงาน เช่น

เจ้าหน้าที่ เอฟ บี ไอ พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่งานสรรพสามิต เจ้าหน้าที่งานสรรพากร เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการเงิน ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการค้าทั้งการติดต่อสื่อสารและอื่นๆ อีกมาก เพื่อทำงานร่วมกันและใช้ความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ เพื่อประกอบและเอื้อกันให้สามารถตรวจสอบและหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมได้

หน่วยงานนี้จะทำงานร่วมกันตลอดในลักษณะผู้ร่วมงาน (ไม่ใช่ในรูปแบบของคณะกรรมการอย่างทีนิยมอยู่ในประเทศไทยซึ่งขาดการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด) การเป็นผู้ร่วมงานในหน่วยงานเดียวกันอย่างถาวรเป็นระยะเวลายาวพอสมควร ทำให้การอบรม การฝึกฝนทำได้ตรงกลุ่มเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

เจ้าหน้าที่มีความรู้จักมักคุ้น ตลอดจนเข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน ทำให้สามารถบูรณาการความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ เพื่อใช้ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การมีพนักงานอัยการเข้ามาในหน่วยงานร่วมนี้ ทำให้การดำเนินการมีความรัดกุมทางกฎหมายไม่เปิดช่องว่างทางกฎหมายให้องค์กรอาชญากรรมได้ใช้เป็นทางรอด ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง

เพราะองค์กรอาชญากรรมมีความสามารถในการจ้างนายที่มีความสามารถสูงและพร้อมที่จะรับใช้องค์กรอาชญากรรม

ดังนั้นแต่ละองค์กรมักจะมีทนายความผู้เชี่ยวชาญประจำองค์กร ซึ่งสามารถหาช่องว่างทางกฎหมายในการต่อสู้คดี และในอดีตสามารถช่วยสมาชิกองค์กรอาชญากรรมให้รอดพ้นจากการถูกพิพากษาลงโทษด้วยข้อกฎหมาย

ทําคํสาลยกฟ้องเพราะปญหาทางเทคนิคซึ่งเกิดจากการทําคํผิด
ผลาดของเจ้าหน้าทําดํารวจ หรือทํ่าเจ้าหน้าทําดํารวจคํิดว่าเป็นประเด็น
เล็กน้ํอยไมํสําคัญ การมีพนักงานอัยการเข้าร่วมในทีมและเป็นที่ปรึกษา
กฎหมายตั้งแตํเริ่มต้นขบวนการสอบสวนจึงเป็นสิ่งจําเป็นอย่างยั้งใน
การปราบปรามองคํกรอชญากรรม

หลังจากทํ่าได้ทํ่าในลักษณะเป็นหน่วยงานร่วมหลายกรมกองได้
ระยะหนึ่ง รัฐบาลสหรัฐได้จัดตั้งหน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานถาวรมีหน้า
ที่สืบสวนสอบสวนป้องกันและปราบปรามคํดีทํ่าที่เก็ยข้องกับองคํกร
อชญากรรมโดยเฉพาะ

การมีหน่วยงานพิเศษนี้มีประโยชน์อย่างมาก ในการเข้าจู่โจม
จับกุมและตรวจคํ้นแม้ว่าจําเลยซึ่งเป็นสมาชิกองคํกรอชญากรรม
จะวางแผนและปกปิดร่องรอยไว้ได้ดีเพียงใดก็ตามแต่ก็มักจะมีร่อง
รอยหลงเหลือทํ่าให้สามารถติดตามสืบเสาะต่อไปได้โดยผู้เช็ยว
ชาญทุกคนจะใช้ความเช็ยวชาญของตนเข้าตรวจสอบ เช่นผู้เช็ยว
ชาญด้านคอมพิวเตอร์จะตรวจสอบหาร่องรอยข้อมูลทํ่าอยู่ในคอมพิวเตอร์

ซึ่งคนร้ายมักจะทำรําสลไว้ต้องใช้เวลาเช็ยวชาญในการถอดรหัส
และตรวจสอบ นอกจากนั้นในการตรวจสอบหลายครั้งทํ่ารู้ว่าสมาชิก
องคํกรอชญากรรมกระทำคํผิด แต่หาหลักฐานอื่นไม่ได้ ก็อาจ
ดํเนินการในฐานะความผิดพอกเงินได้

หากมีร่องรอยการโอนเงินที่ผิดปกติหรือในกรณีทํ่ามีรายรับและ
ถูกแปลงจนเป็นเงินทํ่าถูกกฎหมาย ไม่สามารถหาร่องรอยเดิมได้ แต่ไม่
ได้แจ้งเสียภาษีก็อาจดํเนินคดีฐานหลบเลี่ยงภาษี มีสมาชิกระดับ
สําคัญๆ ขององคํกรอชญากรรมจํานวนมากในสหรัฐอเมริกาถูกจําคุก
ข้อหาหลบเลี่ยงภาษีเพราะไม่มีใครกล้าเป็นพยานให้กับรัฐในกรณี
การกระทำคํผิดอื่นๆ หรือไม่อาจหาหลักฐานในความผิดอื่นได้แต่มี

รายได้เข้ามาจำนวนมากที่ไม่ได้เสียภาษี^{๗๕}

มาตรการของประเทศอื่น ๆ

นอกจากมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา และมาตรการขององค์การสหประชาชาติแล้ว ยังมีมาตรการของประเทศอื่นอีกหลายประเทศที่ได้กำหนดมาตรการต่างๆ ขึ้นมาเพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมที่มีลักษณะการจัดตั้งเป็นองค์กรหรือองค์กรอาชญากรรมในที่นี่จะนำเสนอเพียงบางมาตรการที่สำคัญ

๑. มาตรการริบทรัพย์สิน

๑.๑ มาตรการริบทรัพย์สินตามกฎหมายฟอกเงินของประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ ซึ่งได้อิทธิพลมาจากศาสนาคริสต์โดยปรากฏเรื่องของการริบทรัพย์สินไว้ในคัมภีร์ไบเบิลตอนหนึ่งว่า “ถ้าวัวทำร้ายผู้ใดถึงตาย วัวตัวนั้นจะถูกขว้างไปด้วยก้อนหินและห้ามบริโภคเนื้อวัว แต่เจ้าของวัวไม่ต้องรับโทษ”^{๗๖} จะเห็นได้ว่าเมื่อวัวทำความเสียหายแก่ผู้อื่น เจ้าของวัวต้องสูญเสียสิทธิในทรัพย์สินคือวัว โดยไม่ต้องพิจารณาถึงความผิดของเจ้าของวัว

จึงเกิดหลักที่ว่าทรัพย์สินใดไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่ก็ตาม หากก่อให้เกิดความเสียหายแก่มนุษย์แล้วจำต้องริบทรัพย์สินนั้นเข้ามาเป็นของรัฐ หรือต้องทำลายเสีย โดยมุ่งเน้นที่ตัวทรัพย์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นหลัก

^{๗๕} www.usdoj.gov/Criminal/ocetf.html// www.usdoj.gov/usao/twx/criminal/ocdetf.html// www.whitehouse.gov/nidta/index.html//2004.

^{๗๖} วีระพงษ์ บุญญภาส, สุพัตรา แผนวิจิต, จีรวุฒิ ลิปิพันธ์. เรื่องเดิม. หน้า ๑๕๙.

กระบวนการริบทรัพย์สินแบ่งออกเป็น ๒ แนวความคิด คือ

๑.๑.๑ กระบวนการพิจารณาคดีต่อทรัพย์สิน (In Rem Proceeding) เป็นกระบวนการพิจารณาคดีที่ดำเนินการต่อทรัพย์สินโดยเฉพาะโดยไม่พิจารณาถึงความรับผิดชอบของเจ้าของทรัพย์สิน คำพิพากษาจึงมีผลต่อเฉพาะตัวทรัพย์สินเท่านั้นไม่สามารถที่นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้และการริบทรัพย์สินย่อมผูกพันผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของ หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องแม้จะไม่ทราบว่าทรัพย์สินของตนได้ถูกฟ้องเพื่อริบก็ตาม^{๘๘}

๑.๑.๒ กระบวนการพิจารณาคดีต่อบุคคล (In Personal Proceeding) กระบวนการริบทรัพย์สินตามกระบวนการนี้จะต้องพิจารณาว่าบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามฟ้องจริงหรือไม่ เมื่อพิจารณาได้ว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงจึงจะลงโทษจำเลย โดยการริบทรัพย์สินได้โดยไม่ต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินนั้นจะมีความผิดหรือไม่ และกระบวนการริบทรัพย์สินให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการฟ้องคดีอาญา

จำเลยในกระบวนการนี้คือบุคคล การพิจารณา มีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษบุคคล คำพิพากษามีผลผูกพันเฉพาะคู่ความผู้ปรากฏอยู่ต่อหน้าศาลเท่านั้น^{๘๙}

๑.๒ มาตรการริบทรัพย์สินของประเทศออสเตรเลีย^{๙๐}

กฎหมายของประเทศออสเตรเลีย ที่มีชื่อว่า Proceeds of Crime

^{๘๘} พรพิมล โคจิรัตน์. “การริบทรัพย์สินด้วยกระบวนการทางแพ่งตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์เปรียบเทียบกับกฎหมายไทย.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙). หน้า ๑๐.

^{๘๙} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๓

^{๙๐} เอกสารที่ได้จากรองอัยการสูงสุดของประเทศออสเตรเลียที่เข้าร่วมประชุมกับสำนักงานต่างประเทศ (SYD/WORK/WGROUPS/DIRECTOR/JJJ/POC(money laundering/ POCA General Outline.doc)

Act 1987 ซึ่งเป็นกฎหมายริบทรัพย์สินของประเทศในเครือจักรภพ อังกฤษ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการติดตาม ยึดอายัด และริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด

แต่ตามกฎหมายนี้ได้มีข้อห้ามมิให้มีคำสั่งริบทรัพย์สินหรือออกคำสั่งใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินจนกว่าบุคคลผู้กระทำความผิดจะถูกตัดสินว่ามีความผิดหรือพิสูจน์แล้วพ้องได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่กฎหมายของประเทศออสเตรเลียก็ได้ให้อำนาจอัยการสูงสุด ในการระงับการเคลื่อนไหวในสิทธิของทรัพย์สินที่อาจถูกยึดหลังจากผู้กระทำความผิดถูกแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว หรือภายใน ๔๘ ชั่วโมงก่อนที่จะมีการแจ้งข้อกล่าวหาบุคคลดังกล่าว

ตามกฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ซึ่งหมายถึงทรัพย์สินที่ถูกนำไปใช้หรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือได้มาจากการกระทำความผิดและยังให้อำนาจอัยการสูงสุดที่จะออกคำสั่งที่เรียกว่า Pecuniary Penalty Orders^{๕๐}

โดยสามารถริบกำไรที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้ตกเป็นของเครือจักรภพอังกฤษได้ด้วย โดยสามารถที่จะบังคับใช้กับทรัพย์สินใดๆ ของบุคคลใดก็ตามที่พิสูจน์ได้ว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ซึ่งศาลจะเป็นผู้ประเมินว่าค่าของรายได้หรือกำไรจากการกระทำความผิดนั้นมีจำนวนเท่าใด

และตามกฎหมายนี้ได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้ด้วย โดยกำหนดให้สถาบันการเงินต้องรักษาร่องรอยการเงินเอาไว้ โดยต้องเก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เป็นเวลานานถึง ๗ ปี

เป้าหมายของกฎหมายฉบับนี้เพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐ

^{๕๐} Arie Freberg. Confiscating the Proceeds of White-Collar Crime, Australian Institute of Criminality. (<http://www.library.wjlin.net/2004>).

สำมำรถที่จะติดตำมริบทรพฺยสินของผู่กระทำควำมผิดและบั้นทอนอำนำจทำงเศรษฐกิจของอชญำกรโดยอศัยการริบทรพฺยสินเป็นเครื่องมื่อทำงกฎหมาย มีกำรกำหนดควำมผิดหลักสำหรับควำมผิดฐำนฟอกเงิน มีกำรกำหนดโทษในกรณีทีผู่ใดกระทำกำรฝำฝืนบทบัญญัติอันเกี่ยวกับการฟอกเงิน

โดยกำหนดจำคุกไว้สูงถึง ๒๐ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ เหรียญออสเตรเลีย และสำหรับนิติบุคคลมีโทษปรับไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐ เหรียญออสเตรเลีย

นอกจากนี้เมื่อประมำณ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ รัฐบาลกลำงออสเตรเลียได้มีความพยายามที่จะผ่านร่างกฎหมาย Proceeds of Crime Bill 2001 โดยร่างกฎหมายดังกล่าวมีมาตรการที่จะสำมำรถริบทรพฺยสินได้กว้างขวางขึ้น และเป็นมาตรการที่สำคัญที่จะช่วยปรำบปรำมองคํกรอชญำกรรรมได้อย่างดี

๒. มาตรการในการปรำบปรำมกำรฟอกเงิน

๒.๑ มาตรการในการปรำบปรำมกำรฟอกเงินของประเทศออสเตรเลีย^{๔๐}

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีระบบกฎหมายเกี่ยวกับการปรำบปรำมกำรฟอกเงินที่มีความสมบูรณํมาก มีกฎหมายที่มีมาตรการป้องกันและปรำบปรำมกำรฟอกเงินทุกรูปแบบอย่างครบวงจร และมีหน่วยงานกลำงทีมีการปรำบปรำมกำรฟอกเงินทีเข้มแข็งคือ Australian Transaction Report and Analysis Centre

มีกฎหมายที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ Customs Act 1901 กฎหมาย

^{๔๐} วีระพงษ์ บุญญเฒำส, สุพัทธำ แผนวิชิต, จิรฐมฺ ลิปิพันธ์. เรื่องเดิม. หน้ำ ๓๕-๔๔.

และ ดู www.austrac.gov.au/text/publications/overview_money_laundering/

ฉบับนี้ออกมาเพื่อวัตถุประสงค์ให้รัฐมีอำนาจในการยึดรายได้ที่มีที่มาจาก การซื้อขายยาเสพติดไม่ว่ารายได้นั้นจะเป็นเงินสด เช็ค หรือทรัพย์สินอื่นใด

รวมทั้งให้อำนาจศาลในการสั่งปรับได้สูงเท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการซื้อขายยาเสพติด

อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ก็ได้กำหนดไว้ชัดเจนถึงความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดโดยตรง เพียงแต่กฎหมายนี้มีไว้ เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดโดยมีวัตถุประสงค์ในด้านการให้อำนาจรัฐ เพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยใช้มาตรการบังคับเอาทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด

นอกจากนี้ยังมีกฎหมาย Proceeds of Crime Act 1987 กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลมีอำนาจในการสั่งยึดทรัพย์สินที่ใช้หรือเกี่ยวกับการกระทำความผิดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจในการขออำนาจศาล สั่งให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือเชื่อว่าข้อมูลซึ่งอยู่ที่สถาบันการเงินนั้นแสดงได้ว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดหรือกำลังจะกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดข้อหาที่รุนแรง (serious offense)

เช่น การค้ายาเสพติด การฉ้อโกงประชาชน (organized fraud) การหลอกลวง การเสียภาษีและการฟอกเงิน หรือแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับหรือกำลังจะได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิด ให้สถาบันการเงินทำการเก็บรักษาเอกสารหลักฐานในการทำธุรกรรมทางการเงิน (financial transaction document) ไว้เป็นเวลา ๗ ปี ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถขอยกหมายค้นจากศาลได้และยังเปิดโอกาสให้ขอยกหมายค้นจากศาลโดยทางโทรศัพท์ได้ เฉพาะในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน

หากเจ้าหน้าที่ตำรวจเชื่อว่าบุคคลใดมีทรัพย์สินซึ่งได้มาจาก

การกระทำควมผิด (tainted property) ไว้ในครอบครอง และตามกฎหมายนี้มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฟอกเงิน ทั้งผู้กระทำควมผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาและเป็นนิติบุคคลให้มีโทษปรับและจำคุกที่สูง^{๔๒}

ตามกฎหมาย Proceeds of Crime Act มิได้มีการกำหนดควมผิดมูลฐานเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นการกำหนดถึงการให้อํานาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้แก่ศาลยุติธรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมทั้งได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำควมผิด ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล รวมทั้งกำหนดโทษแก่บุคคลที่พยายามสนับสนุนจัดหา ยักยัดถ่ายเททรัพย์สินช่วย ผู้กระทำควมผิดให้พ้นจากการถูกลงโทษด้วย

Telecommunication Act 1991 กฎหมายฉบับนี้ให้อํานาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการขออนุญาตศาลเพื่อใช้มาตรการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ (wiretapping) โดยเฉพาะในคดีสำคัญๆ เช่น การค้ายาเสพติด ฆาตกรรม การลักพาตัว การหลบเลี่ยงภาษี เป็นต้น

และใช้มาตรการดักฟังเป็นเครื่องมือในการปราบปรามการกระทำควมผิดเกี่ยวกับควมผิดฐานฟอกเงินด้วย ซึ่งเป็นการเพิ่มอํานาจเจ้าหน้าที่ของรัฐสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการตรวจสอบหาข้อมูลพร้อมกับรับทราบข้อมูลที่จำเป็นในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและ

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน คือ The Financial Transaction Report Act 1988 (FTR) กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหการหลีกเลี่ยงภาษีสรรพากรและการปกปิดเงินเพื่อการก่ออาชญากรรมอื่นๆ

ซึ่งได้แก่ควมผิดเกี่ยวกับสถาบันการเงิน การค้า ยาเสพติด การ

^{๔๒} www.austrac.gov.au/text/publications/overview_maney_laundering/

ฟอกเงินและองค์กรอาชญากรรม กฎหมายนี้ยังใช้บังคับให้สถาบันการเงินทั้งหลายต้องทำการรายงานธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย (suspected transactions)

อันได้แก่ธุรกรรมทางการเงินที่มีความน่าเชื่อถือน้อยกว่าธุรกรรมตามปกติ ซึ่งมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของผู้ทำ ธุรกรรมและความผิดปกติของขั้นตอนการทำธุรกรรม พิจารณารวมกับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ อันได้แก่ลักษณะธุรกิจของลูกค้าและความสัมพันธ์กับการประกอบอาชญากรรมอื่นๆ ให้แก่หน่วยงาน AUSTRAC (Australian Transaction Report and Analysis Centre)

จุดมุ่งหมายของมาตรการนี้เพื่อนำไปใช้กับผู้ค้าเงิน (cash dealer) เป็นหลัก เพราะพบว่าเป็นสถาบันการเงินที่มีการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ดังกล่าวมากที่สุด^{๓๓}

ธุรกรรมทางการเงินในความหมายของ AUSTRAC ได้แก่ ธุรกิจใดๆ ที่กระทำการระหว่าง ผู้ค้าเงินกับลูกค้าของผู้ค้าเงิน ทั้งเป็นธุรกรรมทางการเงินตามปกติหรือธุรกรรมทางการเงินแบบพิเศษที่ไม่มีกฎหมายใดกำหนดรูปแบบไว้ โดยผู้ค้าเงินมีหน้าที่จะต้องรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยโดยจะต้องรายงานรายการการทำธุรกรรมกับลูกค้าทุกรายแก่รัฐ

กฎหมาย Transaction Report Act นอกจากจะใช้กับธุรกรรมที่เป็นเงินสดแล้วยังใช้กับธุรกรรมทางการเงินที่กระทำในรูปแบบอื่นอีก เช่น การส่งทาง Telegraphic การซื้อเช็ค ดราฟ หรือ เช็คเดินทางและกำหนดไว้ว่าเมื่อทำธุรกรรมทางการเงินที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์ขึ้นไป จะต้องทำรายงานธุรกรรมทางการเงินที่เรียกว่า SCT Report (Significant Cash Transaction Report) ให้แก่รัฐ

จากหลักการข้างต้นกฎหมาย Financial Transaction Report Act จึง

^{๓๓} เรื่องเดียวกัน. หน้าเดียวกัน.

กำหนดให้มีการบันทึกธุรกรรมที่น่าสงสัยเมื่อมีพฤติการณ์ดังต่อไปนี้

๑. ใช้ชื่อในการเปิดบัญชีเท็จ
๒. กระบวนการของธุรกรรมทางการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการหลบเลี่ยงการรายงานธุรกรรมและการประกอบอาชญากรรมในรูปแบบอื่นๆ
๓. มีลักษณะเป็นการฟอกเงินข้ามประเทศและเป็นการหลบเลี่ยงภาษี
๔. ในการทำธุรกรรมแต่ละครั้งใช้เงินจำนวนมากจนน่าสงสัยและไม่สามารถอธิบายที่มาที่ไปของเงินได้อย่างถูกต้อง
๕. เป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน
๖. เป็นการลักลอบนำเงินรายได้จากการประกอบธุรกิจออกนอกประเทศ
๗. เป็นธุรกรรมทางการเงินที่กระทบกระเทือนต่อระบบสถาบันการเงินในประเทศ

นอกจากนั้น AUSTRAC ยังกำหนดให้การเคลื่อนย้ายเงินไปยังประเทศต่อไปนี้ต้องทำรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยด้วย ได้แก่

๑. ประเทศที่เป็นแหล่งค้ายาเสพติดหรือเป็นเส้นทางผ่านของยาเสพติด ซึ่งได้แก่ประเทศในตะวันออกกลาง ประเทศในยุโรปตะวันออก เช่น เลบานอน ประเทศในอเมริกากลางและอเมริกาใต้ เช่น โคลัมเบีย ปานามา
๒. ประเทศที่เป็นแหล่งฟอกเงินเพื่อองค์กรอาชญากรรมและการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Haven) เช่น หมู่เกาะแคริบเบียน บางส่วนในยุโรป เช่น Isle of Man, Channel Island และบางส่วนของแปซิฟิก เช่น Cook Island, Vanuatu

นอกจากนั้น ยังได้กำหนดสิ่งที่จะเป็นหลักในการวินิจฉัยว่าเป็นธุรกรรมทางการเงินที่ไม่ปกติ (unusual transaction) อันได้แก่

๑. การแลกเงินเป็นธนบัตรมูลค่าน้อย แต่แลกจำนวนมาก
๒. ธุรกิจการเงินที่กระทำโดยผู้ไม่ปรากฏชื่อ
๓. การเคลื่อนย้ายเงินจำนวนมากโดยไม่ปรากฏที่มาที่ต้อง
ตามกฎหมาย

๔. การฝากเงินในบัญชีโดยใช้ตราสารเปลี่ยนมือต่างๆ อย่าง
บ่อยครั้ง เช่น ใช้เช็คธนาคาร ตัวแลกเงิน bearer bond โดยในแต่ละ
ครั้งจะนำเงินฝากบัญชีน้อยกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

๕. การใช้เช็คเดินทางที่มีมูลค่ามาก

๖. การเปิดบัญชีที่ผิดปกติ เช่น การเปิดบัญชีจำนวนหลายบัญชี
มากกว่าที่ควรจะมีในธุรกิจนั้น การเปิดบัญชีโดยใช้ชื่อเจ้าของบัญชี
หลายชื่อและบางบัญชีไม่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยตรง หรือการ
เปิดบัญชีโดยคนหลายคนในหลายประเทศเพื่อเป็นแหล่งเคลื่อนย้ายเงิน

๗. การโอนเงินโดยผิดปกติ เช่น การโอนเงินโดยผ่าน Telegraphic
จำนวนมากจนน่าสงสัย การโอนเงินไปยังบัญชีชั่วคราวที่ตั้งขึ้น การโอน
เงินไปยังลูกค้าผู้ไม่ปรากฏชื่อที่อยู่และลักษณะธุรกิจที่แน่นอนหรือการ
ทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินเพื่อประโยชน์ในการโอนเงิน

๘. การฝากเงินในช่องฝากเงิน Deposit Box ในคอนกลางคืนเป็น
จำนวนมาก

๙. การฟอกเงินที่ได้จากธุรกิจผิดกฎหมายโดยการฝากเข้าไป
ในบัญชีของธุรกิจอื่นที่ถูกกฎหมาย^{๔๔}

**๒.๒ มาตรการในการปราบปรามการฟอกเงินของประเทศ
มาเลเซีย^{๔๕}**

^{๔๔} วีระพงษ์ บุญญูปาส, สุพัตรา แพนวิจิต และจิรภูมิ ลิปพันธ์, เรื่องเดิม, หน้า
๓๕-๔๔.

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕-๕๐.

กฎหมายของประเทศมาเลเซียที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการฟอกเงินนั้น คือ กฎหมาย Anti-Money Laundering Act 2001 เป็นกฎหมายปราบปรามการฟอกเงินที่มีรายละเอียดมากและมีการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้มากถึง ๑๑๙ ฐานความผิด^{๔๖}

มีบทลงโทษที่รุนแรง และมีมาตรการที่สนับสนุนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อกระทำการปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างกว้างขวาง มีบทบัญญัติที่กำหนดโทษไว้สำหรับผู้ที่กระทำการขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกายเจ้าหน้าที่ การปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลหรือการสอบสวนการปกปิดข้อมูลหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือทำลายพยานฐานที่เกี่ยวข้อง และกระทำการเปิดเผยความลับในการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษปรับหนึ่งล้านริงกิต หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

รวมทั้งกฎหมายนี้ยังให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐทำการค้นหรือจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับหมายค้น ซึ่งมีข้อสังเกตว่าอาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาก

ตามกฎหมายของมาเลเซียได้ให้คำนิยามของการฟอกเงิน (Money Laundering) ไว้ว่า หมายถึงการจัดการโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือการจัดหา จัดโอน การรับการแปลงสภาพ การแลกเปลี่ยน การทำลาย การใช้ การเอาออกไปหรือการนำเข้ามาในประเทศซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

และในส่วนขององค์ประกอบของการกระทำฟอกเงิน มีการบัญญัติไว้ว่าได้แก่^{๔๗} บุคคลใดมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด หรือ

^{๔๖} เรืองเดียวกัน. หน้า ๔๔.

^{๔๗} Anti-Money Laundering Act 2001, Rule 4.

พยายามกระทำความผิดหรือให้ความช่วยเหลือประการใดๆ แก่บุคคลที่กระทำความผิดและเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามบัญชีท้ายกฎหมายนี้

นอกจากนี้ตามกฎหมายของประเทศมาเลเซียยังมีการจัดตั้งหน่วยงานที่สำคัญอีกหนึ่งหน่วยงานหนึ่งที่มีชื่อเรียกว่า Labuan Offshore Financial Services Authority หรือ LOFSA รับผิดชอบในการทำงานของสถาบันการเงินนอกระบบที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วโลกโดยเป็นหน่วยงานที่ให้บริการแบบครบวงจร กล่าวคือเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายควบคุมการดำเนินงานในสถาบันการเงินและควบคุมมาตรการกลไกของกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การบังคับใช้กฎหมาย เป็นหน่วยที่รับผิดชอบธุรกิจสถาบันการเงินที่เกิดขึ้นใหม่ รวมทั้งเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมการลงทุนด้วยมีมาตรการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลประวัติของลูกค้าสถาบันการเงิน รายงานแหล่งที่มาของเงิน

จุดเด่นของกฎหมายปราบปรามการฟอกเงินของประเทศมาเลเซีย คือการที่มีมาตรการกำหนดฐานความผิดไว้มาก และบทลงโทษของการฝ่าฝืนที่รุนแรงทำให้การปราบปราม มีประสิทธิภาพดีได้ผลในระดับที่น่าพอใจ

๒.๓ มาตรการในการปราบปรามการฟอกเงินของประเทศอิตาลี^{๔๔}

ประเทศอิตาลีมีกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินกำหนดไว้โดยเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code) และนอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะ mafia type criminal activities มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจและ

^{๔๔} วีระพงษ์ บุญญภาส, สุพัตรา แผนวิชุด, จิรวดี ลิปิพันธ์. เรื่องเดิม. หน้า ๕๔-๕๘.

พนักงนอัยการมีอํนาจเต็มทีในการสืบสวนสอบสวน คํนหาจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้งกับขบวนการมาเฟียได้โดยตรง เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติที่สามารถบังคับเอากับทรัพย์สินของกลุ่มมาเฟีย

กฎหมายนี้สามารถบังคับเอากับทรัพย์สินได้แม้ว่าจะยังไม่มี การชี้ชัดว่าทรัพย์สินนั้นจะเกี่ยวข้งกับการกระทำความผิดหรือไม่ และตามประมวลกฎหมายอาญาของอิตาลีได้มีบทบัญญัติไว้ว่าการให้เงินหรือสนับสนุนการเงินเพื่อกลุ่มมาเฟียเป็นความผิด

รวมทั้งการเรียก รับ ปกปิดเงินหรือสินค้าที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของมาเฟียเป็นความผิดอาชฎกลงโทษจำคุก และปรับผู้สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือในการกระทำความผิดไม่ว่าด้วยวิธีการใด ต้องรับโทษเท่ากับตัวการ

กฎหมาย Decree-Law no 306 บัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขบทบัญญัติ Code of Criminal Procedure and Provision against Mafia-Type Activity ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการในทางอาญาให้ทันกับความก้าวหน้าของการประกอบอาชฎากรรรมของกลุ่มมาเฟีย มีบทบัญญัติคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่

และมีบทบัญญัติให้อํนาจพนักงานอัยการสามารถสั่งให้ยึด หรืออายัดทรัพย์สินได้เมื่อมีเหตุสมควรตามที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อได้รับคำร้องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

นอกจากนี้กฎหมายนี้ยังบัญญัติให้อํนาจศาลในการเรียกให้มีการสืบสวนเพิ่มเติมเมื่อเห็นสมควร หรืออาจออกคำสั่งให้ยึด หรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลที่อาจเกี่ยวข้งกับการกระทำความผิดไม่ว่าโดยทางตรงหรือ ทางอ้อมหรือสั่งให้ใช้มาตรการทางด้านกฎหมายในเรื่องอื่นเท่าที่จำเป็น (precaution measures) โดยพิจารณาจากเหตุอันควร เชื่อตามธรรมดาหรือพิจารณาจากรายได้ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพของการประกอบอาชีพหรือไม่ และยังได้ให้อํนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐใน

การใช้มาตรการพิเศษในการดักฟังการกระทำความผิดในบางประเภทได้ด้วย

กฎหมายของอิตาลีถือว่าการควบคุมการกระทำธุรกรรมทางการเงินเป็นมาตรการที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมาย Decree-Law no. 143 of 1991 amended by Decree-Law no 153 of 1997 เป็นกฎหมายที่มีมาตรการป้องกันสถาบันการเงินต่างๆ มิให้ตกเป็นแหล่งที่ใช้ในการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรม มีการกำหนดให้การทำธุรกรรมทางการเงินที่มีมูลค่ามากกว่า ๒๐ ล้านลีร์ ต้องกระทำการโดยผ่านสถาบันการเงินหรือธุรกิจในระบบที่ได้รับอนุญาตจากรัฐเท่านั้น

สถาบันการเงินที่เข้าข่ายต้องรายงานการกระทำธุรกรรมต่อรัฐ ได้แก่

๑. การไปรษณีย์
๒. สถาบันอนุมัติวงเงินกู้
๓. ธุรกิจจัดสรรอสังหาริมทรัพย์
๔. โบรกเกอร์ในตลาดหลักทรัพย์
๕. ตัวแทนค้าเงิน
๖. ธุรกิจรับซื้อขายหลักทรัพย์
๗. ธุรกิจให้คำปรึกษาด้านการลงทุน
๘. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
๙. บริษัทประกันภัย

๑๐. ธุรกิจอื่นใดที่ให้บริการธุรกรรมทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจ leasing holding ร้านรับซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตรา หรือรับส่งเงินตราออกนอกประเทศ รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตด้วย

โดยภาพรวมกฎหมายของอิตาลีเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมการประกอบอาชญากรรมทางการเงินของกลุ่มอาชญากรรมมาเฟีย

โดยเฉพาะ เพราะองค์กรอาชญากรรมของประเทศอิตาลีมีอิทธิพลในทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านเมืองไปทั่วโลก รัฐบาลอิตาลีจึงให้ความสำคัญกับการกระทำความผิดทางการทำธุรกรรมทางการเงินที่มีลักษณะเป็นการกระทำการฟอกเงินมาก นอกจากนี้กฎหมายของอิตาลียังนำไปใช้บังคับในภูมิภาคใกล้เคียง อย่างเช่นแถบเมดิเตอร์เรเนียน ด้วย

๓. มาตรการในการคุ้มครองพยาน

๓.๑ มาตรการคุ้มครองพยานของประเทศสหพันธรัฐเยอรมัน^{๕๕}

ในประเทศเยอรมนีไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะเพื่อคุ้มครองพยานในคดีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม แต่มีมาตรการตามโครงการคุ้มครองพยาน กฎหมายวิธีพิจารณาและตามกฎหมายตำรวจ (Police Law) ซึ่งสามารถนำมาใช้กับคดีอาชญากรรมก่อการร้ายและองค์กรอาชญากรรมได้ดังนี้

๓.๑.๑ การคุ้มครองพยานในกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา ในการคุ้มครองพยานของเยอรมัน การรักษาความลับของทางพยานนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ข้อมูลของพยานจะถูกเก็บไว้เป็นความลับในคดีที่มีความสำคัญและร้ายแรงกฎหมายบัญญัติให้ต้องจัดหาทนายความให้พยานเพื่อเป็นหลักประกันว่าพยานสามารถรู้ถึงสิทธิของตนเองได้

ในการพิจารณาคดีของศาลนั้น ในการสืบพยานศาลมักจะหลีกเลี่ยง

^{๕๕} สุธิตล ทวีชัยการและอารยะ วีระภักทรานันท์. “มาตรการการคุ้มครองพยาน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย.” (งานการวิจัยการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖). หน้า ๑๐๖.

เลี้ยงการเผชิญหน้าระหว่างพยานกับจำเลย ศาลอาจอนุญาตให้พยานเบิกความลับหลังจำเลยได้ แต่ศาลจะต้องแจ้งให้จำเลยทราบถึงใจความสำคัญของการเบิกความของพยานปากนั้น และศาลอาจใช้วิธีการสืบพยานโดยผ่านทางการประชุมทางจอภาพหรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า (VDO Conference) โดยอาจจัดให้พยานเบิกความจากในที่ที่จำเลยปลอดภัย

เนื่องจากการให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลยอาจทำให้พยานไม่กล้าเบิกความตามความเป็นจริงและอาจทำให้จำเลยโกรธแค้นและอาจมีการแก้แค้นพยานได้

๓.๑.๒ การคุ้มครองพยานตามกฎหมายตำรวจ เป็นมาตรการที่ส่งเสริมมาตรการคุ้มครองพยานตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เนื่องจากมาตรการคุ้มครองพยานตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเยอรมันไม่ครอบคลุมถึงการคุ้มครองในช่วงก่อนและหลังกระบวนการพิจารณาคดีอาญา

มาตรการคุ้มครองพยานตามกฎหมายตำรวจ เช่น การดูแลสุขภาพจิต รวมทั้งการให้คำปรึกษาในเรื่องต่างๆ ของพยาน การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจคุ้มครองพยานตามระยะเวลาและความร้ายแรงของอาชญากรรม การจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนเกี่ยวกับประวัติของพยาน ให้ความช่วยเหลือในด้านการดำรงชีพชั่วคราว และให้ความช่วยเหลือในด้านการประกอบอาชีพเพื่อให้ดำรงชีพได้ต่อไปโดยไม่ลำบาก

๓.๑.๓ มาตรการคุ้มครองในทางปฏิบัติ ตำรวจได้ร่วมกับศาลจัดให้มีโครงการคุ้มครองพยานโดยมีหน่วยงานคุ้มครองพยานโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีประสบการณ์ในการคุ้มครองพยานโดยพยานที่จะเข้าร่วมโครงการนี้จะต้องให้ความยินยอมและจะต้องเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

๓.๒ มำตรกำรคํมครองพยำนของประเทศออสเตรเลีย^{๙๐}

กำรคํมครองพยำนในประเทศออสเตรเลีย มีกำรเริ่มโครงกำรตำมแนวของประเทศสหรัฐอเมริกาและมีการพัฒนำเรื่อยมำจนกระทั่งกลำยเป็นกำรบังคับใช้กฎหมายในระดับประเทศที่มีกำรคํมครองที่สูงขึ้น ส่งผลให้กำรปรำบปรำมองคํกรอชญำกรรรมในประเทศออสเตรเลียประสบควำมสำร็จมำกขึ้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกำรคํมครองพยำน ที่สำคัญได้แก่พระราชบัญญัติจัดตั้งโครงกำรให้ควำมคํมครองและช่วเหลื่อพยำนบุคคลและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง (An Act to Establish a Program to Give Protection and Assistance to Certain Witnesses and Other Persons) หรือพระราชบัญญัติคํมครองพยำน ค.ศ. ๑๙๙๔ Witness Protection Act 1994 เป็นกฎหมายที่มีกำรวำงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกำรคํมครองพยำนอย่ำงมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่ได้รับผิดชอบตำมโครงกำรและเป็นผู้รักษำกำรตำมกฎหมายดังกล่าว คือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชำติออสเตรเลีย (The Commissioner of the Australian Federal Police) เป็นผู้ที่ใช้ดุลพินิจว่ำผู้ใดสมควรจะได้รับกำรคํมครองบ้ำง มีหน้าที่ในการพัฒนำรูปแบบของกำรคํมครองพยำน และต้องรำยงำนผลการดำเนินงำนรวมทั้งปัญหำอุปสรรคของแผนกำรดำเนินกำรตำมโครงกำรคํมครองพยำนต่อรัฐมนตรีว่ำกำรกระทรวงยุติธรรมของออสเตรเลีย

ในการนี้พยำนจำต้องเปิดเผยข้อมูลต่งๆ ก่อนที่จะได้รับการพิจารณาจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชำติ คือ ควำมรับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายต่งๆ เช่นกรค้ำงชำระหนี้ ประวัติอชญำกรรรมของผู้ที่จะเข้ำมำเป็นพยำนที่ได้รับกำรคํมครองต้องเข้ำรับกำรตรวจประวัติสุขภำพ

^{๙๐} เรื่องเดียวกัน หน้ำน ๑๐๘.

กายและสุขภาพจิตความรับผิดชอบทางการเงินและทรัพย์สิน ประวัติด้านสุขภาพ การดำเนินการทางด้านธุรกิจ

เมื่อมีข้อตกลงในการที่คุ้มครองพยานตามแผนโครงการแล้วจะมีการทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) ระหว่างเจ้าหน้าที่ตามโครงการและพยานผู้ที่จะได้รับการคุ้มครอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุเหตุผลในการคุ้มครองพยาน รายละเอียดเกี่ยวกับการคุ้มครองและการช่วยเหลือ ตลอดจนข้อสิ้นสุดและข้อตกลงเมื่อมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขในแผนการคุ้มครอง มาตรการต่างๆ ในการคุ้มครองพยาน เช่น การกำหนดรูปพรรณสัณฐานใหม่เกี่ยวกับพยาน (new identity) ย้ายที่อยู่ให้กับพยานรวมทั้งจ่ายค่า ขนย้ายตลอดจนค่าพาหนะ จัดหาที่พักให้กับพยาน ช่วยเหลือทางการเงิน ให้การช่วยเหลือในด้านการดำรงชีพ การหางานให้ทำ

ตามกฎหมายประเทศออสเตรเลียยังมีมาตรการในการคุ้มครองในการเปิดเผยข้อมูลของพยาน โดยมีการวางหลักเกณฑ์ว่าเมื่อพยานได้รับการกำหนดรูปพรรณสัณฐานใหม่แล้ว ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องปกปิดข้อมูลเดิมและกำหนดให้ใช้หรืออ้างเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับรูปพรรณสัณฐานใหม่และยังอนุญาตให้พนักงานอัยการไม่จำเป็นต้องเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของพยานในโครงการต่อศาล

เว้นแต่กรณีจำเป็นที่จะต้องเปิดเผย กฎหมายมีข้อบังคับไว้ว่าศาลจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของพยานปากนั้น^{๙๙}

๓.๓ มาตรการคุ้มครองพยานของประเทศญี่ปุ่น^{๑๐๐}

ประเทศญี่ปุ่นมีโครงการคุ้มครองพยานปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีมาตรการที่สำคัญในการคุ้มครอง

^{๙๙} www.austlii.edu.au/au/legis/cth/consol_act/wpa_1994248

^{๑๐๐} สุทธิพล ทวีชัยการและอารยะ อีระภักทรานันท์. เรื่องเดิม หน้า ๑๑๑.

ครองพยานดังนี้

มาตรการที่จะไม่อนุญาตให้จำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว โดยมีหลักว่าจำเลยจะไม่สามารถได้รับอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวหากปรากฏเหตุที่ควรเชื่อว่าจำเลยจะไปข่มขู่หรือทำอันตรายใดๆ ต่อพยานหรือทนายหรือญาติของพยานไม่ว่าผู้นั้นจะเกี่ยวข้องกับคดีหรือไม่ และในระหว่างการสืบพยานนั้นจะมีฉากกั้นระหว่างพยานและจำเลย โดยสามารถนำระบบโทรทัศน์วงจรปิดเข้ามาใช้ในการสืบพยาน

นอกจากนี้ศาลอาจสั่งให้จำเลยออกนอกห้องพิจารณาคดี ในกรณีที่ศาลเชื่อว่าพยานจะไม่สามารถเบิกความได้เต็มที่หากจำเลยอยู่ในห้องพิจารณาคดี และในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอนุญาตให้ศาลทำการซักถามพยานนอกสถานที่ได้ และในกรณีนี้จำเลยหรือทนายจำเลยสามารถเข้าร่วมในการซักถามได้เฉพาะกรณีที่ศาลเชื่อว่าการเบิกความของพยานต่อหน้าจำเลยจะไม่เป็นการรบกวนการเบิกความของพยาน และยังมีมาตรการคุ้มครองพยานปกปิดข้อมูลบุคคลของพยาน โดยศาลอาจไม่อนุญาตให้มีการซักถามพยานเกี่ยวกับภูมิลำเนาหรือข้อมูลบุคคลอื่นๆ ของพยานนั้นเพื่อมิให้จำเลยล่วงรู้

๔. มาตรการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม

๔.๑ มาตรการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมของประเทศเยอรมนี^{๔๓}

เยอรมันไม่มีบทบัญญัติที่จัดความผิดเกี่ยวกับการขัดขวางความยุติธรรมเป็นหมวดหมู่ แต่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมัน

^{๔๓} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๕๐-๕๑.

หลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับการรักร้างความยุติธรรม แต่ไม่ละเมิดและไม่ครอบคลุมประเด็นต่างๆ เท่ากับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

แต่กฎหมายอาญาของประเทศเยอรมนีค่อนข้างที่จะครอบคลุมพันธะกรณีตามข้อ ๒๑ แห่งอนุสัญญาเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

ซึ่งมีมาตรการที่สำคัญได้แก่การที่มีบทบัญญัติลงโทษผู้รักงให้ผู้อื่นเบิกความเท็จ ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับและในกรณีที่รักงให้ผู้อื่นยืนยันข้อความเท็จในการเบิกความ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือนหรือปรับและมีการกำหนดให้มีโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดฐานนี้ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติให้ผู้ที่ใช้กำลัง หรือข่มขู่ว่าจะทำอันตราย บังคับให้ผู้อื่นกระทำหรือละเว้นจากการกระทำใด รวมถึงพยายามกระทำความผิดดังกล่าวต้องรับโทษจำคุกและปรับ และในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำต้องระวางโทษหนักขึ้นและยังมีบทบัญญัติกำหนดโทษไว้สำหรับผู้ที่ใช้กำลังหรือข่มขู่จะใช้กำลังรักงให้มีการต่อต้าน หรือกระทำการจู่โจมอย่างรุนแรงต่อเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่เจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย

หากลักษณะของการกระทำความผิดร้ายแรง (Serious Cases) เช่นผู้กระทำการหรือผู้เข้าร่วมการทำการโดยใช้อาวุธ หรือกระทำการด้วยความรุนแรง ทำให้ผู้ถูกข่มขู่ได้รับอันตรายถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บสาหัสต้องระวางโทษหนักขึ้น

๔.๒ มาตรการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักร้างกระบวนการยุติธรรมประเทศออสเตรเลีย

มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานรักร้างกระ-

บวณการยุติธรรมไว้เป็นหมวดหมู่ไว้ในส่วนที่สามของประมวลกฎหมายอาญา (Crimes Act 1914) หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม Offences Relating to The Administration of Justice รวม ๒๒ มาตรา มีมาตรการตามหลักกฎหมายที่สำคัญดังนี้

มีบทบัญญัติกำหนดความผิดในการข่มขู่ การใช้กำลังทำร้าย ทำให้เกิดความเสียหายความสูญเสียแก่พยานหรือบุคคลที่จะไปให้การเป็นพยาน ต้องระวางโทษจำคุก ๕ ปี

มาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานให้สินบนพยานหรือผู้ที่จะให้การเป็นพยาน โดยคาดหวังหรือจงใจว่าบุคคลนั้นจะเบิกความอันเป็นเท็จ หรือละเว้นจากการเบิกความตามความเป็นจริง รวมทั้งบัญญัติให้บุคคลที่ถูกหลอกลวง ข้อฉล บุคคลซึ่งเป็นพยานหรือจะไปเป็นพยานในคดีใดๆ โดยมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคำเบิกความของพยานผู้นั้น

มาตรการกำหนดโทษให้ผู้ทำลายพยานเอกสาร หรือวัตถุอื่นใดที่ถูกใช้หรืออาจจะถูกใช้เป็นหลักฐานในคดีมีความผิดต้องระวางโทษ

มีบทบัญญัติให้ผู้ตั้งใจกีดกันไม่ให้บุคคลอื่นที่ได้รับหมายเรียกให้ไปเป็นพยานในคดีฯ หรือกีดกันมิให้บุคคลอื่นใดได้รับหมายเรียกจากศาลเพื่อไปเป็นพยานศาล

และมีบทบัญญัติลงโทษจำคุกผู้ที่สมคบกันโดยมีเจตนาที่จะขัดขวางกีดกันกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาล และได้มีการกระทำการตามที่ตกลงกันไว้ รวมถึงผู้ที่พยายามกระทำความผิดดังกล่าว แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ครอบคลุมความผิดที่กระทำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแทรกแซงการนำเสนอพยานต่อศาล

๕. มาตรการในการต่อต้านการทุจริตจ้อราษฎ์บังหลวง

๕.๑ มาตรการในการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ในเขตการปกครองพิเศษสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮ่องกง)

ในอดีตฮ่องกงนับว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญเติบโตไปด้วยการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง เนื่องจากเป็นอาณานิคมของอังกฤษ และเป็นเมืองทางผ่านเป็นสถานที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจต่างๆ มากมาย ซึ่งสามารถทำธุรกรรมได้ทุกอย่าง มีการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงกันมากในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ จนทำให้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเงินสินบนเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวันในฮ่องกง^{๔๔}

ต่อมาเมื่อประมาณปี ค.ศ. ๑๙๗๔ ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน ICAC หรือ Independent Commission Against Corruption โดย ICAC เป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อผู้ว่าการรัฐฮ่องกงซึ่งหน่วยงานนี้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อมีจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงในทุกระดับตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงระดับใหญ่ ทั้งในภาครัฐและเอกชน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการฉ้อราษฎร์บังหลวง

๑. Independent Commission Against Corruption Ordinance เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสำนักงาน ICAC หรือ Independent Commission Against Corruption

๒. Corrupt and Illegal Practice Ordinance เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำทุจริตและการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย

๓. Prevention of Bribery Ordinance เป็นกฎหมายที่ป้องกันการให้สินบน

โดยกฎหมายทั้งสามฉบับนี้สำนักงาน ICAC ใช้ปฏิบัติงานเพื่อ

^{๔๔} ทวีเกียรติ มินะกนิษฐและองอาจ เทียนศิริ. เรื่องเดิม. หน้า ๑๗.

ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งมีลักษณะเป็นการดำเนินการ
ในทางคดีอาญามากกว่าการดำเนินการทางวินัย^{๙๙}

ในองค์กรของ ICAC แบ่งออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายพิจารณา
โดยฝ่ายบริหารจะรับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาและวินัย ในคดี
อาญาผู้อำนวยการของ ICAC หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจจากผู้
อำนวยการเป็นผู้มีอำนาจในการสืบสวนข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การกระทำความผิดและเสนอพนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดีกับผู้
ต้องหาต่อไป

ในส่วนของฝ่ายบริหารมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยอีก ๓
หน่วยงาน^{๑๐๐} คือ

๑. หน่วยปราบปราม (Operation Department) มีหน้าที่รับคำ
ร้องเรียนและสืบสวนในเรื่องต่างๆ ที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความ
ผิด โดยเจ้าหน้าที่ของ ICAC จะดำเนินการตามเรื่องที่ร้องเรียนภายใน
ใน ๔๘ ชั่วโมง เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจควบคุมบุคคลไว้ที่สำนักงานเป็น
เวลา ๔๘ ชั่วโมงและมีอำนาจจับคนผู้ต้องสงสัย หรือมีเหตุอันควร
เชื่อว่าการกระทำการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งมีผลต่อทั้งนี้ต้องกระทำโดยมี
หมายจากศาล

๒. หน่วยป้องกัน (Corruption Prevention Department) หน่วย
งานนี้มีหน้าที่ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งมีผลต่อทั้งในภาครัฐและ
เอกชนในส่วนเอกชนหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่อง
ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งมีผลต่อโดยไม่คิดมูลค่า และเอกชนจะ
ได้รับการดำเนินการตามคำร้องขอทันทีและเป็นกันเอง

เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญใน

^{๙๙} ทวีเกียรติ มินะกิซุและองศา เทียนทิพย์. เรื่องเดิม. หน้า ๑๔

^{๑๐๐} Chen, T. Corruption Prevention-The Hong Kong Experience. UNAFEI Resource
Material Series No. 58. Tokyo, Japan (2000). pp365-377

สาขาวิชาชีพต่างๆ เช่นนักกฎหมาย วิศวกรรม นักบัญชี เจ้าหน้าที่ด้านการบริหาร^{๙๙} โดยหน่วยนี้มีการทำงานในแนวความคิดที่ว่า “การป้องกันดีกว่าการปราบปราม” เน้นการปรับปรุงที่ระบบมากกว่าการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล

๓. หน่วยชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Department) ชื่องกงตระหนักว่าประชาชนเป็นพันธมิตรที่ดีที่สุดในการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง จึงมีมาตรการให้เจ้าหน้าที่ของ ICAC ออกไปพบปะประชาชนทุกระดับทุกอาชีพ โดยมีการให้ความรู้ มีการประชาสัมพันธ์ทางด้านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงมีการปลูกฝังระบบคุณธรรมโดยบรรจุเป็นหลักสูตรในการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาและให้ประชาชนเข้ามาเป็นแนวร่วมในการต่อต้าน

มาตรการการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของฮ่องกงได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จในการปราบปรามและป้องกันอย่างมาก และมีหลายประเทศนำไปเป็นต้นแบบในการจัดการองค์กรในการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในประเทศของตน เช่น จีน และออสเตรเลีย

เหตุที่ฮ่องกงประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วในการต่อต้านการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงมีสาเหตุมาจากการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างจริงจัง มีการกำหนดไว้เป็นนโยบายของรัฐบาล มีการใช้งบประมาณไปมากกว่า ๙๐ ล้านเหรียญสหรัฐต่อปี และมีการจ้างเจ้าหน้าที่ประมาณ ๑,๓๐๐ คน มีการจัดตั้งหน่วยงานรองรับภารกิจประมาณ ๒,๓๘๐ หน่วยงาน^{๙๙} และเจ้าหน้าที่ของ ICAC มีความเคร่งครัดในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่ดี เน้นที่ผู้มี

^{๙๙} ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐและองอาจ เทียนนิรัญ. เรื่องเดิม. หน้า ๒๑.

^{๙๙} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๒๓.

ความรู้ความเชี่ยวชาญ

และเนื่องจากฮ่องกงมีประชาชนไม่มาก และส่วนใหญ่ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมมาแต่เยาว์วัย และประชาชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี และนอกจากนี้ ฮ่องกงยังมีการประสานงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันบ้างหลงอีกด้วย

๕.๒ มาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันบ้างหลงของประเทศสิงคโปร์

ในช่วงเวลาที่ประเทศสิงคโปร์เป็นอาณานิคมของอังกฤษ และในระยะที่ได้รับเอกราชใหม่ๆ มีการทุจริตบ้างหลงมาก โดยมีลักษณะการกระทำเป็นขบวนการยากต่อการปราบปราม เดิมมีหน่วยงานเล็กๆ ที่รับผิดชอบในการสืบสวนคดีทุจริตคอร์รัปชันบ้างหลง คือ The Anticorruption Branch แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมขบวนการทุจริตเสียเอง และกฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามในขอบเขตที่จำกัด

ต่อมาเมื่อประมาณปี ค.ศ. ๑๙๕๙ มีพรรคการเมือง PAP หรือ The People's Action Party ได้เข้ามาบริหารประเทศ ได้มีการกำหนดมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันบ้างหลงไว้เป็นนโยบายของรัฐบาล ทำให้ประเทศสิงคโปร์เริ่มมีมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันบ้างหลงอย่างจริงจังนับแต่นั้นมา

รัฐบาลประเทศสิงคโปร์เริ่มต้นด้วยการแก้ไขกฎหมาย The Prevention of Corruption Act โดยมีการเพิ่มบทลงโทษที่รุนแรง และกำหนดฐานความผิดให้มากขึ้นกว่าเดิมและให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ CPIB หรือ Corrupt Practices Investigation Bureau ในการสืบสวนสอบสวนได้มากขึ้นและมีการปรับอัตราเงินเดือนให้แก่ข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองให้เพิ่มขึ้น เพราะข้าราชการและนัก

การเมืองที่ได้รับเงินเดือนน้อยหรือไม่เหมาะสมก็อาจเป็นปัจจัยชักจูงไปสู่การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง

กฎหมายที่สำคัญคือ The Prevention of Corruption Act of 1960 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาจาก The Prevention of Corruption Ordinance of 1937 กำหนดให้การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงหมายถึงการเรียกรับ การรับ หรือตกลงที่จะรับให้สัญญาหรือเสนอสิ่งใดๆ (Gratification) เพื่อจูงใจให้บุคคลกระทำการ ไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด โดยมีเจตนาที่จะทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ทั้งผู้ให้และผู้รับสินบนมีความผิดตามกฎหมายรวมทั้งผู้โดยอรับหรือรับสินบนในนามของผู้อื่น ก็มีความผิดเช่นเดียวกันต้องได้รับโทษเหมือนกับผู้ที่ตนได้รับสินบนแทน และนอกจากนี้ศาลยังมีอำนาจสั่งอายัดและริบทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงได้รับมาด้วย

ต่อมาได้มีการตรากฎหมายสองฉบับ

ฉบับแรกคือ The Corruption (Confiscation of Benefits) Act of 1989 และ The Corruption, Drug Trafficking and Other Serious Crimes Act of 1999 ซึ่งได้ให้อำนาจศาลในการริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดที่ไม่สามารถอธิบายหรือชี้แจงที่มาของทรัพย์สินได้

นอกจากโทษปรับและโทษจำคุกแล้ว ผู้ที่ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดฐานทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงอาจถูกศาลสั่งให้คืนเงินสินบนที่รับไปด้วยได้^{๑๐๐}

^{๑๐๐} Mar Landette M. M., Combating Corruption : What the Equadorian Anti-Corruption Agency Can Learn from International Good Practice, Thesis (Master Degree), School of Public Policy, University of Birmingham, UK (2002), pp. 40-45

หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงในสิงคโปร์ คือสำนักงาน Corrupt Practice Investigation Bureau หรือ CPIB เป็นหน่วยงานอิสระ ขึ้นตรงต่อนายก รัฐมนตรีของสิงคโปร์^{๑๐๐}

เจ้าหน้าที่ของ CPIB มีอำนาจหน้าที่คล้ายกับตำรวจ มีอำนาจสืบสวน จับกุม และควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง มีอำนาจยึดและอายัดทรัพย์สินต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด มีอำนาจเข้าตรวจสอบข้อมูลทางบัญชี และทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและมีอำนาจฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาลโดยความเห็นชอบของพนักงานอัยการได้^{๑๐๑}

มาตรการต่างๆ ในการป้องกันการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของสิงคโปร์ที่สำคัญนั้น เช่น มาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ โดยเจ้าหน้าที่ของ CPIB เพื่อหาข้อบกพร่องจุดอ่อน แล้วเจ้าหน้าที่ของ CPIB ก็จะทำให้คำแนะนำและมีมาตรการตรวจสอบประวัติเกี่ยวกับการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและคู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องแสดงทรัพย์สินและการลงทุนต่างๆ ในทุกปี ถ้าหากเจ้าหน้าที่ที่ร้ายแรงผิดปกติก็น่าจะถูกเรียกตัวไปชี้แจงถึงที่มาได้และยังมีมาตรการที่น่าสนใจ คือ มาตรการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญหรือเงินจากประชาชนที่มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้น และห้ามเจ้าหน้าที่รับความบันเทิงนันทนาการใดๆ (entertainment) จากประชาชน

ในกรณีประชาชนให้ของขวัญใดๆ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิเสธ ส่วนในกรณีที่ของขวัญที่ระลึกจากแขกผู้มาเยี่ยม เจ้าหน้าที่อาจรับของขวัญ

^{๑๐๐} เรื่องเดียวกัน

^{๑๐๑} โกศล พลเสน. “ปัญหาสภาพบังคับทางกฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔). หน้า ๘๐.

ไว้ได้แต่ต้องมอบให้หน่วยงาน หรืออาจรับไว้เป็นของส่วนตัวแต่ต้องจ่ายค่าตอบแทนในราคาที่เหมาะสมโดย Accountant General

นอกจากนี้ยังให้การศึกษาและอบรมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายและจัดให้มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อราษฎรบ้างหลง

๖. มาตรการต่อรองคำรับสารภาพ

การต่อรองรับคำสารภาพ เป็นมาตรการหนึ่งที่ช่วยลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาลและที่สำคัญเป็นมาตรการที่ช่วยให้สามารถนำตัวผู้ต้องหา รายใหญ่ หรือผู้บงการซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดมาลงโทษได้ นอกจากมาตรการต่อรองคำรับสารภาพของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว มาตรการต่อรอง คำรับสารภาพของประเทศอิสราเอลและประเทศอิตาลีก็มีระบบของการต่อรองคำรับสารภาพที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการรับข้อมูลข่าวสารและในด้านการลดคดีเข้าสู่ศาล

๖.๑ มาตรการต่อรองคำรับสารภาพของประเทศอิสราเอล^{๑๐๐}

ประเทศอิสราเอลได้รับอิทธิพลของระบบกฎหมาย Common Law ซึ่งถือว่าคู่ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกันแต่ประเทศอิสราเอลไม่มีการใช้ลูกขุนในการพิจารณาคดี การดำเนินคดีอาญาของประเทศอิสราเอล เมื่อมีความผิดอาญาเกิดขึ้น ตำรวจเป็นผู้ทำหน้าที่ในการสอบสวน

^{๑๐๐} อรรถนพ ลิขิตจิตตะ, ณรงค์ รัตนานุกูล และคมกริช นารไชย, “มาตรการส่งเสริมให้บุคคลให้ความช่วยเหลือหรือให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย,” (รายงานการวิจัยโครงการการพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ระยะที่ ๒ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๔๖), หน้า ๑๕๕-๑๕๖.

พนักงานอัยการเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจว่าคดีใดควรฟ้องต่อศาลหรือไม่

กฎหมายของประเทศอิสราเอลมักจะให้ความสำคัญต่อประโยชน์สาธารณะเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลอันเนื่องมาจากสถานการณ์ในประเทศ

ประเทศอิสราเอลใช้กฎหมายในระบบ Common Law เดิมหลักกฎหมายเกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพจึงถูกสร้างขึ้นโดยคำพิพากษาของศาลจนกระทั่งในปี ค.ศ. ๑๙๙๕ ได้มีการบังคับใช้กฎหมายต่อรองคำรับสารภาพไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทบัญญัติที่ ๑๙ กฎหมายดังกล่าวได้ผูกมัดผู้พิพากษากับคำต่อรองคำรับสารภาพมากขึ้นและเพิ่มโอกาสในการค้นหาความจริงให้แก่ศาล อันเป็นการสนับสนุนต่อการเปิดโอกาสให้พนักงานอัยการนำเสนอข้อเท็จจริงแก่ศาลมากขึ้น และไม่เป็นการปิดกั้นการรับข้อมูลข่าวสารของพนักงานอัยการที่จะได้รับจากผู้กระทำความผิด

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศอิสราเอล ได้ให้คำจำกัดความของการต่อรองคำรับสารภาพไว้ในมาตรา ๑๕๕ (a.)^{๑๐๔} มีเนื้อความโดยสรุปว่า

“การต่อรองคำรับสารภาพ” (Plea Arrangement) หมายถึงข้อ

^{๑๐๔} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๑๖๔. ซึ่งระบุว่าในกฎหมายของอิสราเอลได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “plea arrangement” ไว้ว่าหมายความว่า “an agreement between prosecutor and the accused concerning the content of the punishment, or concerning any other issue that relate to the outcome of the trial or to another criminal proceeding including that of investigation ; and this in exchange to the accused’s undertaking to make an in- Court admission to the facts stated in the indictment and to fulfill the condition specified by the agreement.”

ตกลงระหว่างพนักงานอัยการกับผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับเนื้อหาในคำฟ้อง หรือการลงโทษ หรือประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องกับผลการพิจารณาหรือ กระบวนการพิจารณาความอื่น รวมถึงการสอบสวนในการแลกเปลี่ยน ระหว่างความสมัครใจจะยอมรับข้อเท็จจริงตามฟ้องในการพิจารณา ของศาลกับการบรรลุตามเงื่อนไขที่แน่นอนที่กำหนดไว้ในข้อตกลง

การต่อรองคำรับสารภาพในประเทศอิสราเอลมีทั้งในรูปแบบ ต่อรองฟ้อง Charge Bargaining และต่อรองคำพิพากษา Sentence Bar- gaining และยังรวมถึงข้อตกลงในประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องกับผลคำพิพากษา และกระบวนการพิจารณาอื่นรวมทั้งการสอบสวน

การต่อรองคำรับสารภาพสามารถต่อรองคำรับสารภาพได้หลาย ช่วงเวลาทำได้ทั้งก่อนฟ้องและในชั้นใดๆ ของการพิจารณา^{๑๙๔}

ขอบเขตของการต่อรองคำรับสารภาพ^{๑๙๕}

๑. พนักงานอัยการเป็นผู้ใช้ดุลพินิจต่อรองคำรับสารภาพโดย ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก

๒. การต่อรองคำรับสารภาพในคดีที่มีผู้กระทำผิดคนหลายคน การ ต่อรองคำรับสารภาพต้องพิจารณาถึงปัจจัย ๒ ประการ คือ

๒.๑ พยายามต่อรองคำรับสารภาพ เพื่อให้ได้ประโยชน์แก่สา-
ธารณะเป็นหลัก

๒.๒ พยายามต่อรองคำรับสารภาพ เพื่อให้เกิดผลเสียน้อยที่สุด
ต่อประโยชน์สาธารณะ

๓. ห้ามพนักงานอัยการ ตกลงกับผู้กล่าวหาในสองประการ ดังนี้

๓.๑ ห้ามพนักงานอัยการตกลงว่าจะไม่ยื่นประวัติดำเนินการ

^{๑๙๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๖๕.ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอิสราเอล มาตรา ๑๕๕ b.

^{๑๙๕} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๖๕

ของผูถูกกล่ำวหำต่อศำลเพื่อปิดโอกำสให้ศำลได้รับรู้ควำมจริงเกี่ยวกับควำมประพฤติของผูถูกกล่ำวหำ

๓.๒ หำมพนักงำนอัยการตกลงว่ำจะไม่อุทธรณ์คัดค้ำนการลดหย่อนโทษแก่จำเลย

๔. ในคดีที่สำคัญพนักงำนอัยการต้องรับฟังควำมคิดเห็นของผู้เสียหายเพื่อนำมำใช้ประกอบการพิจารณาต่อรองค้ำรับสำรภำพ

เมื่อคู่ควำมเสนอต่อรองค้ำรับสำรภำพต่อศำลเพื่อพิจารณำกำหนดโทษในการตัดสินใจ ศำลจะต้องผูกมัดกับข้อตกลงการต่อรองค้ำรับสำรภำพและให้ศำลมีโอกำสตรวจสอบ (review) การต่อรองค้ำรับสำรภำพของพนักงำนอัยการ โดยปฏิเสธข้อตกลงการต่อรองค้ำรับสำรภำพได้

ในกรณีที่มีน้ใจว่ำข้อตกลงการต่อรองค้ำรับสำรภำพของคู่ควำมไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สำธารณะและการตรวจสอบของศำลนี้ก็ถูกควบคุมอยู่ด้วยเช่นกัน คือการที่ศำลจะปฏิเสธข้อตกลงการต่อรองค้ำรับสำรภำพนั้น

ศำลต้องมีน้ใจว่ำการต่อรองค้ำรับสำรภำพไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สำธารณะ บทบัญญัตินี้แสดงให้เห็นถึงควำมละเอียดอ่อนของกฎหมายของประเทศอิสรำเอล

หลักเกณฑ์ในการทำควำมตกลงการต่อรองค้ำรับสำรภำพ^{๑๐๘}

โดยหลักแล้วการต่อรองค้ำรับสำรภำพ ต้องทำโดยทนายควำมของผูถูกกล่ำวหำกับพนักงำนอัยการ เนื่องจากผูถูกกล่ำวหำอำจไม่เข้าใจและไม่รู้ถึงผลที่จะตมมำจากการที่ตนได้ทำข้อตกลง

การมีทนายให้ค้ำแนะนำและปรึกษาก็เป็นบทบัญญัติในการคุ้ม

^{๑๐๘} เรื่องเดียวกัน. หน้า ๑๖๔.